

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 12.9.2018
COM(2018) 634 final

2018/0329 (COD)

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

**o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně
pobývajících státních příslušníků třetích zemí (přepracované znění)**

*Příspěvek Evropské komise k zasedání vedoucích představitelů
v Salcburku ve dnech 19.–20. září 2018*

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Tento návrh je součástí souboru opatření, který Komise navrhla v návaznosti na zasedání Evropské rady dne 28. června 2018¹, během nějž Rada zdůraznila potřebu výrazně posílit účinné navracení nelegálních migrantů a uvítala záměr Komise předložit legislativní návrhy pro účinnější a soudržnější evropskou návratovou politiku. Hlavní zásady dohodnuté v závěrech Evropské rady, které podpořily i členské státy na různých fórech², zdůrazňují potřebu posílit nástroje evropské solidarity, zejména Evropskou pohraniční a pobřežní stráž, aby se zajistila účinná správa vnějších hranic a účinné řízení migrace a aby byla stanovena účinnější a soudržnější evropská návratová politika.

Účinné navracení státních příslušníků třetích zemí, kteří nemají oprávnění k pobytu v EU, je zásadním prvkem evropského programu pro migraci³. Na úrovni EU je návratová politika upravena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES⁴ (dále jen „směrnice o navracení“), která stanoví společné normy a postupy, které se mají v členských státech uplatňovat při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí při plném dodržování zásady nenavracení. Od vstupu směrnice o navracení v platnost v roce 2010 se migrační tlak na členské státy a Unii jako celek zvýšil. V důsledku toho je třeba řešit problémy spojené s účinným navracením nelegálních migrantů naléhavěji než kdykoli v minulosti.

Lze identifikovat dva hlavní problémy.

Za prvé narážejí členské státy při řízeních o navracení na problémy a překážky, které brání úspěšnému výkonu rozhodnutí o navracení. Vnitrostátní postupy, které provádějí rámec EU, se v jednotlivých členských státech liší a nejsou tak účinné, jak by měly. Například nekonzistentní definice a výklady nebezpečí skrývání se a používání zajištění vedou ke skrývání se nelegálních migrantů a k druhotnému pohybu. K maření řízení o navracení přispívá i nedostatečná spolupráce ze strany státních příslušníků třetích zemí. Členské státy nejsou dostatečně vybaveny k tomu, aby mohly příslušným orgánům umožnit rychlou výměnu informací nezbytných k provádění navracení.

Za druhé závisí účinnost návratové politiky EU také na spolupráci zemí původu. V posledních třech letech vedla dlouhodobá snaha EU zapojit hlavní země původu do spolupráce v oblasti řízení migrace k dobrému pokroku a bylo uzavřeno několik právně nezávazných ujednání o navracení a zpětném přebírání. Provádění těchto ujednání již bylo zahájeno a nyní je důležité, aby všechny členské státy tyto výsledky vytěžily a plně využily těchto ujednání ke zvýšení počtu návratů do dotčených zemí. Kromě toho Komise rovněž navrhla posílit využívání vízové politiky EU jako nástroje k dosažení pokroku při spolupráci v oblasti navracení a zpětného přebírání se třetími zeměmi. Jakmile se tyto nástroje stanou právním předpisem, zlepší se tím pákový efekt EU v jejích vztazích se zeměmi původu.

¹ Závěry Evropské rady ze dne 28. června 2018.

² Prohlášení Německa a Francie z Mesebergu o tom, do jaké míry Evropa plní své sliby ohledně bezpečnosti a prosperity, 19. června 2018.

³ COM(2015) 240 final.

⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 348, 24.12.2008, s. 98).

Zvýšení účinnosti navracení je prioritou již několik posledních let. V roce 2016 navrhla Komise revidovat mandát Evropské pohraniční a pobřežní stráže, který byl v oblasti navracení výrazně posílen. V rámci svého nového mandátu vyvíjí agentura nové nástroje pro pomoc a podporu činností a postupů v oblasti navracení v členských státech. V aktualizovaném akčním plánu v oblasti navracení z roku 2017⁵ uvedla Komise, jakým způsobem nedostatky postupů a praktik v oblasti navracení v členských státech brání účinnosti systému EU pro navracení. Komise proto v roce 2017 přijala doporučení uvádějící soubor opatření, která by měly členské státy přijmout, aby se zvýšila účinnost navracení⁶, mimo jiné prostřednictvím plného využití flexibility, kterou poskytuje směrnice o navracení. Při této příležitosti Komise rovněž uvedla, že na základě zkušeností s prováděním doporučení a v závislosti na nutnosti přijmout další opatření k podstatnému zvýšení míry navracení je připravena zahájit revizi směrnice o navracení.

Navzdory tomuto úsilí bylo při zvyšování účinnosti navracení dosaženo jen nepatrného pokroku. Naopak byl v celé EU zaznamenán pokles míry navracení, a sice z 45,8 % v roce 2016 na pouhých 36,6 % v roce 2017. Aby se vyřešily nejdůležitější problémy se zajištěním účinného navracení, je zapotřebí cílená revize směrnice o navracení, aby se zejména zkrátila délka řízení o navracení, zajistila se lepší vazba mezi azylovými řízeními a řízeními o navracení a také účinnější využívání opatření k předcházení skrývání se. K dosažení účinnější a soudržnější evropské návratové politiky v souladu se základními právy zakotvenými v Listině základních práv Evropské unie je naléhavě nutné přijmout cílené přepracované znění směrnice o navracení.

Toto cílené přepracování by mělo:

- zavést nové řízení na hranicích pro rychlé navracení žadatelů o mezinárodní ochranu, jejichž žádost byla po azylovém řízení na hranicích zamítnuta,
- stanovit jasnější a účinnější pravidla pro vydávání rozhodnutí o navracení a odvoláních proti takovým rozhodnutím,
- stanovit jasný rámec pro spolupráci mezi nelegálními migranty a příslušnými vnitrostátními orgány, zjednodušit pravidla pro poskytování lhůty pro dobrovolné opuštění území a vytvořit rámec pro poskytování finanční, materiální a věcné pomoci nelegálním migrantům, kteří jsou ochotni se dobrovolně vrátit,
- zavést účinnější nástroje k řízení a zjednodušení administrativního zpracování navracení, k výměně informací mezi příslušnými orgány a k provádění navracení s cílem odrazovat od nelegální migrace,
- zajistit soudržnost a součinnost s azylovými řízeními,
- zajistit účinnější využívání zajištění na podporu výkonu navracení.

Navrhované cílené změny nemění oblast působnosti směrnice ani nemají vliv na ochranu již existujících práv migrantů, a to i pokud jde o nejvlastnější zájem dítěte, rodinný život a zdravotní stav. Směrnice nadále zajišťuje plné dodržování základních práv migrantů, zejména zásady nenavracení.

• **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Tento návrh dále rozvíjí stávající ustanovení směrnice o navracení, která se týkají společných norem a postupů pro účinné navracení nelegálních migrantů, při respektování jejich základních práv a zásady nenavracení.

⁵ COM(2017) 200 final.

⁶ C(2017) 1600 final.

Návrh vychází zejména z provádění aktualizovaného akčního plánu Komise a doporučení o navracení z března 2017 a rovněž z revidované příručky k navracení osob, která byla přijata v listopadu 2017⁷, a doplňuje návrh na další posílení úlohy Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž s cílem zajistit účinnou kontrolu vnějších hranic EU a významně zvýšit účinnost navracení nelegálních migrantů.

Aby bylo možné lépe propagovat dobrovolný návrat, měly by členské státy kromě toho zavést operační programy zajišťující lepší pomoc a poradenství při navracení, které mohou zahrnovat podporu pro opětovné začlenění v třetích zemích návratu, a to s ohledem na společné normy pro programy asistovaného dobrovolného návratu a opětovného začlenění⁸ s cílem další harmonizace těchto programů.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Tento návrh je v souladu s evropským programem pro migraci, který transformoval politické směry předsedy Junckera do souboru soudržných a vzájemně se posilujících iniciativ založených na čtyřech pilířích. Tyto pilíře spočívají v omezování motivace k nelegální migraci, v zabezpečení vnějších hranic a záchraně životů, v silné azylové politice a nové politice legální migrace.

Je rovněž reakcí na zasedání Evropské rady dne 28. června 2018, během něž Rada požádala o výrazné posílení účinného navracení nelegálních migrantů a uvítala záměr Komise předložit legislativní návrhy pro účinnější a soudržnější evropskou návratovou politiku.

Tento návrh je konzistentní a posiluje ostatní politiky Unie, včetně:

- společného evropského azylového systému pomocí intenzivnějších synergií mezi azylovými řízeními a řízeními o navracení, zejména v souvislosti s řízeními na hranicích,
- nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž, které ještě více posiluje mandát Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž v oblasti navracení. Tento návrh navíc vyžaduje, aby byly vytvořeny vnitrostátní systémy pro řízení navracení, které by měly komunikovat s centrálním systémem zavedeným zmíněnou agenturou, v souladu s novým návrhem nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž, který je součástí tohoto legislativního balíčku.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Tímto návrhem se přepracovává směrnice o navracení, a proto by měl být založen na čl. 79 odst. 2 písm. c) Smlouvy o fungování Evropské unie, který dává Unii pravomoc přijímat opatření v oblasti nedovoleného přistěhovalectví a nedovoleného pobytu včetně vyhoštění a vracení osob s neoprávněným pobytem.

- **Proměnná geometrie**

Co se týče proměnné geometrie, sleduje tento návrh podobný režim jako současná směrnice o navracení.

⁷ C(2017) 6505.

⁸ Nezávazné společné normy pro programy asistovaného dobrovolného návratu (a opětovného začlenění) prováděné členskými státy (8829/16).

Podle článku 4 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvám, se Dánsko rozhodne do šesti měsíců poté, co Rada přijala tuto směrnici, zda provede tento návrh, který navazuje na schengenské *acquis*, ve svém vnitrostátním právu.

Pokud jde o Spojené království a Irsko, směrnice o navracení má hybridní povahu, jak je uvedeno v 48. a 49. bodě odůvodnění. Z toho vyplývá, že se na tento návrh vztahuje jak Protokol č. 19 o schengenském *acquis* začleněném do rámce Evropské unie, připojený ke Smlouvám, tak Protokol č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojený ke Smlouvám.

Na základě příslušných dohod o přidružení těchto zemí k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* by měla být navrhovaná směrnice závazná pro Island, Norsko, Švýcarsko a Lichtenštejnsko.

- **Subsidiarita**

Cílem tohoto návrhu je řešit hlavní nedostatky a překážky, na které narážejí členské státy při provádění navracení. Prevence a boj proti nedovolenému přistěhovalectví a navracení osob, které nemají oprávnění k pobytu, je sdíleným zájmem všech členských států, který nemohou členské státy naplnit samy. V zájmu zlepšení účinnosti návratové politiky Unie je proto třeba podniknout další kroky na úrovni EU, a to při plném dodržování zásady subsidiarity stanovené v čl. 5 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii.

- **Proporcionalita**

Spolu s návrhem na rozšíření mandátu Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž má tento návrh reagovat na problémy, s nimiž se Unie potýká při řízení migrace a navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí. Představuje součást a posílení celkového rámce návratové politiky, který je již zaveden a který zahrnuje rovněž operační podpůrné nástroje a programy i mechanismy financování, které mají k dispozici orgány členských států a organizace zapojené do navracení. Změny směrnice o navracení jsou omezené a cílené, jsou zaměřeny na účinné řešení zásadních nedostatků v řízeních o navracení, omezují překážky, se kterými se členské státy potýkají při provádění navracení, a zároveň respektují základní práva dotčených státních příslušníků třetích zemí. Návrh nepřekračuje meze toho, co je potřeba k dosažení vytčených cílů.

- **Volba nástroje**

Směrnice o navracení již obsahuje solidní soubor norem pro účinné a důstojné navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí. Cílem tohoto návrhu je stanovit cílené změny uvedené směrnice, které mají řešit určité zjištěné nedostatky a překážky, se kterými se členské státy potýkají při provádění navracení. Vzhledem k tomu, že se jedná o přepracování směrnice o navracení, je nejvhodnějším nástrojem tentýž právní nástroj.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

Hodnotící a monitorovací mechanismus k ověření uplatňování schengenského *acquis*⁹ a informace shromážděné prostřednictvím skupiny odborníků pro navracení při Evropské

⁹ Nařízení Rady (EU) č. 1053/2013 ze dne 7. října 2013 o vytvoření hodnotícího a monitorovacího mechanismu k ověření uplatňování schengenského *acquis* a o zrušení rozhodnutí výkonného výboru ze dne 16. září 1998, kterým se zřizuje Stálý výbor pro hodnocení a provádění Schengenu (Úř. věst. L 295, 6.11.2013, s. 27).

migrační síti a Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž umožnily komplexně posoudit způsob, jakým členské státy provádějí politiku Unie v oblasti navracení.

Od roku 2015, kdy proběhlo první hodnocení v oblasti navracení, bylo zjištěno několik průřezových prvků, které jsou společné pro vnitrostátní situace a systémy v oblasti navracení, které byly posouzeny do dnešní doby (ve 21 členských státech a zemích přidružených k Schengenu).

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Ve svých závěrech z října 2016 vyzvala Evropská rada k posílení vnitrostátních správních postupů týkajících se navracení. V maltském prohlášení hlav států a předsedů vlád z února 2017 bylo zdůrazněno, že návratovou politiku EU je třeba revidovat na základě objektivní analýzy toho, jakým způsobem se uplatňují právní, operační, finanční a praktické nástroje, které jsou k dispozici na unijní i vnitrostátní úrovni. V prohlášení byl uvítán záměr Komise urychleně předložit aktualizovaný akční plán EU v oblasti navracení a poskytnout pokyny, aby EU a členské státy mohly navracení provádět operativněji a aby zpětné přebírání probíhalo účinně na základě stávajícího *acquis*. Ve svém akčním plánu EU v oblasti navracení z roku 2015 a následně ve svém sdělení z roku 2017 o účinnější návratové politice a přiloženém doporučení zdůraznila Komise potřebu důkladněji prosazovat pravidla EU v oblasti navracení, aby se zvýšila celková účinnost návratové politiky EU. Evropská rada ve svých závěrech z června 2018 uvítala záměr Komise předložit legislativní návrhy pro účinnější a soudržnější evropskou návratovou politiku.

Evropská migrační síť přispěla v posledních dvou letech specializovanými studii, zvláště dotazníky *ad hoc* a informacemi o účinnosti navracení v členských státech EU, alternativách k zajištění, programech asistovaného dobrovolného návratu a opětovného začlenění, zajištění a materiálních podmínkách zajištění, právní pomoci v zajišťovacích zařízeních a dalších tématech.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

V rámci kontaktní skupiny pro navracení, skupiny odborníků pro navracení a Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž byla provedena výměna informací na technické úrovni o současných problémech s prováděním, zejména pomocí revize příručky k navracení osob a studie Evropské migrační sítě o účinnosti navracení v členských státech EU. Cílem studie bylo analyzovat dopad pravidel EU týkajících se navracení – včetně směrnice o navracení a související judikatury Soudního dvora Evropské unie – na politiky a postupy členských států v oblasti navracení, a tím i na účinnost procesu navracení v celé EU.

- **Posouzení dopadů**

Zvýšení účinnosti navracení je pro Komisi prioritou již několik posledních let. Prostřednictvím nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž a z něj vyplývajícího nového mandátu agentury bylo v oblasti navracení dosaženo značného pokroku. Kromě toho aktualizovaný akční plán v oblasti navracení a doporučení ke zvýšení efektivity navracení, které byly zveřejněny v březnu 2017, ukazují, jakým způsobem nedostatky postupů a praktik v oblasti navracení v členských státech brání účinnosti systému pro navracení. Komise a členské státy zahájily v této souvislosti technické konzultace, aby bylo možné analyzovat současné problémy v oblasti navracení a identifikovat nedostatky, a uznaly potřebu cílených revizí stávajících právních předpisů. Tyto konzultace a následná analýza zásadních otázek vedly k revizi příručky k navracení osob v listopadu 2017. Byla konzultována i občanská společnost a činnosti prováděné v rámci schengenského hodnotícího mechanismu navíc poskytly podrobný přehled otázek, které je třeba v oblasti navracení řešit. Prostřednictvím výše uvedených postupů byly zúčastněné strany schopny identifikovat právní i praktické

překážky bránící účinnému provádění navracení v souvislosti se směrnicí o navracení a zjistit, zda je zapotřebí cílená revize směrnice.

Evropská rada ve svých závěrech z června 2018 uvítala záměr Komise předložit legislativní návrhy pro účinnější a soudržnější evropskou návratovou politiku. Vzhledem k tomu, že bylo provedeno důkladné posouzení zásadních otázek v oblasti navracení, k potřebě předložit legislativní návrhy co nejdříve a ke skutečnosti, že jako nejvhodnější možnost z hlediska obsahu i načasování se uznává revize stávající směrnice, nepovažuje se posouzení dopadů k tomuto návrhu za nutné.

- **Základní práva**

Tento návrh ctí základní práva a dodržuje zásady uznávané články 2 a 6 Smlouvy o Evropské unii a obsažené v Listině základních práv Evropské unie.

Tento návrh zejména plně respektuje lidskou důstojnost, právo na život, zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení anebo trestu, právo na svobodu a bezpečnost, právo na ochranu osobních údajů, právo na azyl a ochranu v případě vystěhování a vyhoštění, zásadu nenavracení a zákaz diskriminace, právo na účinnou právní ochranu a práva dítěte.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Tímto návrhem nevzniká Unii žádná finanční ani administrativní zátěž. Nemá proto žádný dopad na rozpočet Unie.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Zprávu o uplatňování této směrnice předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě do tří let od vstupu této směrnice v platnost a poté každé tři roky. Při této příležitosti může Komise navrhnout jakékoli změny, které se považují za nezbytné.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Cílené změny tohoto návrhu mají zvýšit účinnost řízení o navracení, včetně jeho propojení s ukončením azylových řízení. Tyto cílené změny nemění záruky a práva státních příslušníků třetích zemí a respektují jejich základní práva, zejména zásadu nenavracení.

Vysvětleny jsou změny zavedené s ohledem na tyto prvky:

1) Nebezpečí skrývání se (článek 6): je nezbytně nutné zavést objektivní kritéria platná pro celou EU, pomocí nichž lze určit, zda hrozí nebezpečí skrývání se, či nikoli, včetně neoprávněného druhotného pohybu. Aby se zabránilo rozdílným nebo neúčinným výkladům, stanoví návrh společný orientační seznam objektivních kritérií, pomocí nichž lze určit, zda hrozí nebezpečí skrývání se, jako součást celkového posouzení konkrétních okolností daného jednotlivého případu.

2) Povinnost spolupracovat (článek 7): stále častěji bylo pozorováno, že ne všichni státní příslušníci třetích zemí během řízení o navracení spolupracují, a tím brání svému navracení. Je proto nezbytné zavést výslovnou povinnost pro státní příslušníky třetích zemí spolupracovat s vnitrostátními orgány ve všech fázích řízení o navracení, zejména za účelem zjištění a ověření jejich totožnosti s cílem získat platný cestovní doklad a zajistit úspěšný výkon rozhodnutí o navracení. Toto ustanovení odráží podobnou již existující povinnost spolupracovat s příslušnými orgány, která se uplatňuje v souvislosti s azylovými řízeními.

3) Vydávání rozhodnutí o navrácení v souvislosti s ukončením oprávněného pobytu (článek 8): vzhledem k tomu, že členské státy nevydávají rozhodnutí o navrácení systematicky v souvislosti s ukončením oprávněného pobytu, vyjasňuje návrh potřebu vydávat rozhodnutí o navrácení bezprostředně po přijetí rozhodnutí o zamítnutí nebo ukončení oprávněného pobytu. Je-li rozhodnutí o navrácení vydáno neprodleně po vydání rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu nebo v tomtéž aktu, je výkon rozhodnutí o navrácení v souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie pozastaven, dokud se zamítnutí nestane pravomocným.

4) Dobrovolné opuštění území (článek 9): je zapotřebí upravit pravidla pro poskytování lhůty k dobrovolnému opuštění území. Tato lhůta by neměla být delší než 30 dnů, jak již bylo stanoveno ve směrnici o navracení ve znění platném v současnosti. Tento návrh však již neukládá povinnost poskytnout při určování doby trvání lhůty k dobrovolnému opuštění území nejméně sedm dnů. To členským státům umožňuje rozhodnout o kratší lhůtě. Návrh rovněž uvádí řadu případů, kdy bude povinné neposkytnout žádnou lhůtu k dobrovolnému opuštění území.

5) Zákazy vstupu vydané během hraničních kontrol při výstupu (článek 13): pokud je neoprávněně pobývajícím státní příslušník třetí země poprvé odhalen při opouštění Unie, za určitých okolností může být vhodné uložit zákaz vstupu s cílem zabránit budoucímu opětovnému vstupu a snížit rizika nedovoleného přistěhovalectví. Zároveň by se tím neměl zpozdit jeho odchod vzhledem k tomu, že tato osoba již má opustit území členských států. Tento návrh zavádí pro členské státy možnost uložit zákaz vstupu bez vydání rozhodnutí o navrácení na základě individuálního posouzení případu a s přihlédnutím k zásadě proporcionality.

6) Řízení navracení (článek 14): účinná řízení o navracení vyžadují nástroje, které umožní, aby informace byly neprodleně poskytnuty příslušným orgánům a operačním systémům, které poskytují intenzivnější pomoc a poradenství při navracení vracejícím se osobám, s odpovídající provozní a finanční podporou EU. Návrh zavádí povinnost vytvořit vnitrostátní systémy řízení navracení, které budou poskytovat včasné informace o totožnosti a právní situaci státních příslušníků třetích zemí, které jsou relevantní pro sledování a řešení jednotlivých případů. Tyto systémy mají být spojeny s centrálním systémem zavedeným Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž v souladu s novým nařízením, které je součástí tohoto balíčku.

Návrh rovněž stanoví pro členské státy povinnost zavést programy dobrovolného návratu, které mohou zahrnovat také podporu při opětovném začleňování.

7) Prostředky právní nápravy a odvolání (článek 16): účinnost a rychlost řízení o navracení je třeba doplnit o odpovídající záruky. Lhůty pro podání odvolání proti rozhodnutí o navracení se v členských státech velmi různí a mohou být v délce od několika dnů do jednoho nebo více měsíců. V souladu se základními právy musí tato lhůta poskytnout dostatek času, aby byl zajištěn přístup k účinnému prostředku právní nápravy, aniž by se však zpožďovala řízení o navracení.

Návrh stanoví konkrétní lhůtu (pět dnů) pro podání odvolání proti rozhodnutí o navracení vydaných v případech, kdy je rozhodnutí o navracení důsledkem rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu, jež se stalo pravomocným.

Pokud riziko porušení zásady nenavracení již nebylo posouzeno soudním orgánem v rámci azylových řízení, musí být přiznán automatický odkladný účinek odvolání proti rozhodnutí o navracení. Toto je jediný povinný případ, kdy se automatický odkladný účinek přizná podle tohoto návrhu, aniž je dotčena povinnost příslušných vnitrostátních orgánů nebo subjektů

členských států mít možnost dočasně pozastavit výkon rozhodnutí o navrácení v individuálních případech, pokud se to považuje za nezbytné z jiných důvodů. Takové rozhodnutí o dočasném pozastavení se přijme rychle, zpravidla do 48 hodin.

Návrh rovněž stanoví, že v případě odvolání proti rozhodnutí o navrácení, které je výsledkem předchozího rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu, na které se již vztahuje prostředek právní nápravy, by měla být k dispozici pouze jedna úroveň prostředků právní nápravy.

Kromě toho návrh ještě více harmonizuje pravidla o poskytování bezplatné právní pomoci a/nebo zastoupení na vyžádání, v souladu s podmínkami stanovenými v *acquis* v oblasti azylu.

8) Zajištění (článek 18): v pravidlech pro zajištění je zapotřebí provést cílené změny. Za prvé se v posledních letech objevila nová rizika, která vyžadují možnost zajistit neoprávněně pobývající státní příslušníky třetích zemí, kteří představují hrozbu pro veřejný pořádek nebo národní bezpečnost, je-li to považováno za nezbytné. I když se jedná o nový důvod pro zajištění v souvislosti s řízeními o navrácení, tento důvod pro zajištění již existuje v *acquis* v oblasti azylu.

Za druhé, maximální doba trvání zajištění, kterou v současné době stanoví několik členských států, je podstatně kratší než doba, kterou povoluje směrnice o navracení, a brání účinnému vyhoštění. Maximální doba trvání zajištění v délce 6 měsíců a možnost ji za konkrétních okolností prodloužit se sice nemění, ale tento návrh vyžaduje, aby vnitrostátní právní předpisy stanovily dobu nejméně 3 měsíců jako počáteční minimální dobu trvání zajištění, aby bylo možné lépe zohlednit dobu potřebnou k úspěšnému provedení řízení o navrácení a postupů zpětného přebírání se třetími zeměmi. Zajištění však musí trvat co nejkratší dobu, a pouze dokud jsou s náležitou pečlivostí činěny úkony směřující k vyhoštění.

9) Řízení na hranicích (článek 22): i když se členským státům ponechává možnost odchýlit se od uplatňování pravidel směrnice o navracení v případech na hranicích, na něž se vztahuje čl. 2 odst. 2 písm. a), návrh stanoví zvláštní zjednodušená pravidla, která se vztahují na státní příslušníky třetích zemí, kteří podléhali azylovým řízením na hranicích: vydání rozhodnutí zjednodušeným formulářem, pravidlo, že se neposkytuje žádná lhůta pro dobrovolný návrat (s výjimkou případu, kdy je státní příslušník třetí země držitelem platného cestovního dokladu a spolupracuje s vnitrostátními orgány), kratší lhůta pro podání odvolání, specifický důvod pro zajištění. Toto řízení na hranicích pro účely navrácení bude následovat po azylovém řízení na hranicích. Za účelem usnadnění navracení se navrhuje zajistit, aby v případě státního příslušníka třetí země, který byl zajištěn již v průběhu posuzování jeho žádosti o mezinárodní ochranu v rámci azylového řízení na hranicích, mohlo jeho zajištění v rámci řízení na hranicích pro účely navrácení trvat nejvýše po dobu 4 měsíců. Není-li rozhodnutí o navrácení vykonáno během této doby, může být státní příslušník třetí země nadále zajištěn, pokud je splněna jedna z podmínek stanovených v ustanoveních týkajících se obecných pravidel pro zajištění, a to na dobu trvání zajištění stanovenou v souladu s článkem 18.

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobyvajících státních příslušníků třetích zemí (přepracované znění)

*Příspěvek Evropské komise k zasedání vedoucích představitelů
v Salcburku ve dnech 19.–20. září 2018*

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o ~~založení Evropského společenství~~ ☒ fungování Evropské unie ☒,
a zejména na čl. ~~63 odst. 3 písm. b)~~ ☒ 79 odst. 2 písm. c) ☒ této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

↓ nový

- (1) Ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES¹⁰ je třeba provést řadu změn. Z důvodu srozumitelnosti by uvedená směrnice měla být přepracována.
- (2) Účinná a spravedlivá návratová politika je základní součástí strategie Unie pro lepší řízení migrace ve všech aspektech, jak je uvedeno v evropském programu pro migraci z května 2015¹¹.
- (3) Evropská rada ve svých závěrech ze dne 28. června 2018 zdůraznila potřebu výrazně posílit účinné navracení nelegálních migrantů a uvítala záměr Komise předložit legislativní návrhy pro účinnější a soudržnější evropskou návratovou politiku.

¹⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobyvajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 348, 24.12.2008, s. 98).

¹¹ COM(2015) 285 final.

↓ 2008/115/ES	1.	bod
odůvodnění (přizpůsobený)		

~~Evropská rada na zasedání v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999 stanovila jednotný přístup týkající se přistěhovalectví a azylu, jehož součástí je vytvoření společného azylového systému, politika v oblasti legálního přistěhovalectví a boj proti nedovolenému přistěhovalectví.~~

↓ 2008/115/ES	2.	bod
odůvodnění (přizpůsobený)		

~~Evropská rada na zasedání v Bruselu ve dnech 4. a 5. listopadu 2004 vyzvala k vypracování účinné politiky pro vyhošťování a dobrovolný návrat založené na společných normách pro navrácení osob humánním způsobem a při plném respektování jejich lidských práv a důstojnosti.~~

↓ 2008/115/ES	3.	bod
odůvodnění (přizpůsobený)		

~~Výbor ministrů Rady Evropy přijal dne 4. května 2005 „Dvacet pokynů pro nucené navrácení“.~~

↓ 2008/115/ES	4.	bod
odůvodnění (přizpůsobený)		
⇒ nový		

- (4) ☒ Uvedená evropská návratová politika by měla být založena na společných normách, aby osoby byly navraceny humánním způsobem a při plném respektování jejich základních práv a důstojnosti, ☒ ⇒ jakož i mezinárodního práva, včetně ochrany uprchlíků a povinností v oblasti lidských práv. ⇐ Je třeba ☒ zavést ☒ ~~stanovit~~ jasná, průhledná a spravedlivá pravidla pro účinnou návratovou politiku ~~jakožto nezbytnou složku dobře řízené migrační politiky~~ ⇒ , která bude odrazovat od nelegální migrace a zajistí soudržnost a přispěje k integritě společného evropského azylového systému a systému legální migrace ⇐ .
-

↓ 2008/115/ES	5.	bod
odůvodnění		

- (5) Tato směrnice by měla zavést průřezový soubor pravidel platných pro všechny státní příslušníky třetích zemí, kteří nesplňují nebo přestali splňovat podmínky vstupu, pobytu nebo bydliště v členském státě.

- (6) Členské státy by měly zajistit, aby se ukončení neoprávněného pobytu státních příslušníků třetích zemí provádělo ve spravedlivém a průhledném řízení. V souladu s obecnými zásadami práva Evropské unie by rozhodnutí podle této směrnice měla být přijímána individuálně a měla by být založena na objektivních kritériích, a měly by se tudíž zohlednit i jiné skutečnosti než samotný neoprávněný pobyt. Členské státy by při používání jednotných formulářů pro rozhodnutí týkající se navrácení, totiž rozhodnutí o navrácení, a pokud jsou vydávána, rozhodnutí o zákazu vstupu a rozhodnutí o vyhoštění, měly uvedenou zásadu dodržovat a postupovat plně v souladu se všemi souvisejícími ustanoveními této směrnice.

- (7) Vazba mezi rozhodnutím o ukončení oprávněného pobytu státního příslušníka třetí země a vydáním rozhodnutí o navrácení by měla být posílena, aby se snížilo nebezpečí skrývání se a pravděpodobnost neoprávněného druhotného pohybu. Je nezbytné zajistit, aby rozhodnutí o navrácení bylo vydáno neprodleně po rozhodnutí o zamítnutí nebo o ukončení oprávněného pobytu nebo, v ideálním případě, v tomtéž aktu či rozhodnutí. Uvedený požadavek by se měl vztahovat zejména na případy, kdy je žádost o mezinárodní ochranu zamítnuta, za předpokladu, že je řízení o navrácení pozastaveno, dokud se uvedené zamítnutí nestane pravomocným a dokud nebude znám výsledek odvolání proti uvedenému zamítnutí.

- (8) Je třeba zdůraznit, že pro usnadnění procesu navrácení je třeba dvoustranných dohod i dohod na úrovni ~~Společenství~~ ☒ Unie ☒ se třetími zeměmi o zpětném přebírání osob. Předpokladem pro zajištění udržitelného návratu je mezinárodní spolupráce se zeměmi původu ve všech fázích procesu navrácení.

- (9) Uznává se, že členské státy mají právo navracet neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, pokud jsou zavedeny spravedlivé a účinné azylové systémy, jež plně respektují zásadu nenavrácení.

↓ 2008/115/ES	9.	bod
odůvodnění		

- (10) V souladu se směrnicí Rady 2005/85/ES ~~ze dne 1. prosince 2005 o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka~~¹² by státní příslušník třetí země, který požádal o azyl v některém členském státě, neměl být považován za osobu neoprávněně pobývající na území daného členského státu, dokud nenabude platnosti rozhodnutí o zamítnutí jeho žádosti nebo rozhodnutí o ukončení jeho oprávnění k pobytu jakožto žadatele o azyl.

↓ nový

- (11) Aby se zajistila jasnější a účinnější pravidla pro poskytování lhůty k dobrovolnému opuštění území a pro zajištění státního příslušníka třetí země, mělo by být určování toho, zda hrozí nebezpečí skrývání se, či nikoli, založeno na objektivních kritériích platných pro celou Unii. Kromě toho by tato směrnice měla stanovit zvláštní kritéria, která stanoví důvod pro vyvratitelnou domněnku, že hrozí nebezpečí skrývání se.
- (12) Aby se zvýšila účinnost řízení o navrácení, měly by být stanoveny jasné vymezené odpovědnosti pro státní příslušníky třetích zemí, a zejména povinnost spolupracovat s orgány ve všech fázích řízení o navrácení, včetně poskytování informací a prvků, které jsou nezbytné pro posouzení jejich individuální situace. Zároveň je nezbytné zajistit, aby byli státní příslušníci třetích zemí informováni o důsledcích nesplnění uvedených povinností, pokud jde o určení nebezpečí skrývání se, poskytnutí lhůty k dobrovolnému opuštění území, možnost uložit zajištění a o přístup k programům poskytujícím logistickou, finanční a jinou materiální či věcnou pomoc.

↓ 2008/115/ES	10.	bod
odůvodnění (přízpusobený)		
⇒ nový		

- (13) Neexistuje-li důvod domnívat se, že by ☒ v důsledku poskytnutí lhůty k dobrovolnému opuštění území ☒ účel řízení o navrácení mohl být zmařen, měl by být dobrovolný návrat upřednostněn před nuceným návratem a měla by se poskytnout ⇒ přiměřená ⇐ lhůta k dobrovolnému opuštění území ⇒ v délce až třiceti dnů, v závislosti zejména na reálnosti navrácení ⇐. ⇒ Lhůta k dobrovolnému opuštění území by neměla být poskytnuta, pokud se soudí, že u státních příslušníků třetích zemí hrozí nebezpečí skrývání se, jejich předchozí žádost o oprávněný pobyt byla zamítnuta jako podvodná nebo zjevně nedůvodná, nebo představují riziko pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo národní bezpečnost. ⇐ Pokud to vyžadují zvláštní okolnosti jednotlivých případů, měla by být lhůta k dobrovolnému opuštění území prodloužena. ~~Za účelem podpory dobrovolného návratu by členské státy měly rozšířit pomoc a poradenství při navrácení a co nejúčinněji využívat příslušných možností financování, které poskytuje Evropský návratový fond.~~

¹² Směrnice Rady 2005/85/ES ze dne 1. prosince 2005 o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka (Úř. věst. L 326, 13.12.2005, s. 13).

↓ nový

- (14) Aby bylo možné propagovat dobrovolný návrat, měly by mít členské státy k dispozici operační programy zajišťující lepší pomoc a poradenství při navracení, které mohou zahrnovat podporu pro opětovné začlenění v třetích zemích návratu, a to s ohledem na společné normy pro programy asistovaného dobrovolného návratu a opětovného začlenění vypracované Komisí ve spolupráci s členskými státy a přijaté Radou.
-

↓ 2008/115/ES 11. bod
odůvodnění

- (15) Mělo by se zavést společné minimum právní ochrany ve věci rozhodnutí týkajících se navracení, aby se zajistila účinná ochrana zájmů dotčených osob.
-

↓ nový

- (16) Lhůta pro podání odvolání proti rozhodnutím týkajícím se navracení by měla poskytnout dostatek času, aby byl zajištěn přístup k účinnému prostředku právní nápravy, přičemž se zohlední skutečnost, že dlouhé lhůty mohou mít na řízení o navracení škodlivý účinek. Aby se zamezilo případnému zneužití práv a řízení, měla by být pro podání odvolání proti rozhodnutí o navracení poskytnuta lhůta nepřesahující pět dnů. Toto ustanovení by se mělo použít pouze v návaznosti na rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu, které se stalo pravomocným, mimo jiné po případném soudním přezkumu.
- (17) Odvolání proti rozhodnutí o navracení založenému na rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu, které již bylo předmětem účinného prostředku právní nápravy, by mělo proběhnout pouze v jediném stupni, jelikož individuální situace dotčeného státního příslušníka třetí země již byla zkoumána a rozhodl o ní soudní orgán v rámci azylového řízení.
- (18) Odvolání proti rozhodnutí o navracení by mělo mít automatický odkladný účinek pouze v případech, kdy existuje riziko porušení zásady nenavracení.
- (19) V případech, kdy není ohrožena zásada nenavracení, by odvolání proti rozhodnutí o navracení automatický odkladný účinek mít nemělo. Soudní orgány by měly mít možnost dočasně pozastavit výkon rozhodnutí o navracení v individuálních případech z jiných důvodů, a to buď na žádost dotčeného státního příslušníka třetí země, nebo z moci úřední, pokud to považují za nezbytné. Taková rozhodnutí by se měla zpravidla přijímat do 48 hodin. Pokud je to odůvodněno složitostí věci, měly by soudní orgány přijmout takové rozhodnutí bez zbytečného odkladu.
- (20) Aby se zlepšila účinnost řízení o navracení a zamezilo se zbytečným průtahům, výkon rozhodnutí o navracení by neměl být automaticky pozastaven v případech, kdy bylo posouzení rizika porušení zásady nenavracení provedeno a prostředek právní nápravy byl účinně uplatněn již v rámci azylového řízení provedeného před vydáním souvisejícího rozhodnutí o navracení, proti němuž se podává odvolání, a to bez nepříznivého dopadu na práva dotčených státních příslušníků třetích zemí, ledaže by se situace dotčeného státního příslušníka třetí země od té doby významně změnila.

↓ 2008/115/ES	11.	bod
odůvodnění (přízpůsobený)		
⇒ nový		

- (21) Osobám, které nemají dostatečné prostředky, by měla být ~~⇒ na vyžádání ⇐~~ zpřístupněna nezbytná právní pomoc. ~~Členské státy by měly ve svých vnitrostátních právních předpisech~~ ☒ by měly stanovit seznam případů, v nichž ~~stanovit, ve kterých případech~~ se právní pomoc považuje za nezbytnou.
-

↓ 2008/115/ES	12.	bod
odůvodnění		

- (22) Řešena by měla být situace neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, kteří zatím nemohou být vyhoštěni. Jejich základní podmínky živobytí by měly být vymezeny v souladu s vnitrostátními právními předpisy. Tyto osoby by měly být vybaveny písemným potvrzením, aby mohly v případě správních kontrol či prověrek prokázat své zvláštní postavení. Členským státům by měl být ponechán široký prostor, pokud jde o formu a podobu písemného potvrzení, a měly by rovněž mít možnost toto potvrzení zahrnout do rozhodnutí týkajících se navracení přijatých podle této směrnice.
-

↓ 2008/115/ES	13.	bod
odůvodnění		

- (23) Používání donucovacích opatření by mělo výslovně podléhat zásadám proporcionality a účinnosti, pokud jde o použité prostředky a sledované cíle. Měla by se zavést minimální ochrana při výkonu nuceného návratu s přihlédnutím k rozhodnutí Rady 2004/573/ES ze dne 29. dubna 2004 o organizaci společných letů za účelem navracení státních příslušníků třetích zemí, na které se vztahuje individuální rozhodnutí o vyhoštění, z území dvou nebo více členských států¹³. Členské státy by měly být schopny využívat různé možnosti sledování nuceného návratu.
-

↓ 2008/115/ES	14.	bod
odůvodnění		

- (24) Účinkům vnitrostátních opatření pro navracení by měla být přiznána evropská působnost zavedením zákazu vstupu, který by se vztahoval na vstup a pobyt na území všech členských států. Délka zákazu vstupu by se měla určit po řádném zvážení všech významných okolností jednotlivého případu a za běžných podmínek by neměla překročit pět let. V této souvislosti by měla být zohledněna zejména skutečnost, zda se již na dotčeného státního příslušníka třetí země vztahovalo více než jedno rozhodnutí o navracení či rozhodnutí o vyhoštění nebo zda tento státní příslušník vstoupil na území členského státu během zákazu vstupu.

¹³ Rozhodnutí Rady 2004/573/ES ze dne 29. dubna 2004 o organizaci společných letů za účelem navracení státních příslušníků třetích zemí, na které se vztahuje individuální rozhodnutí o vyhoštění, z území dvou nebo více členských států (Úř. věst. L 261, 6.8.2004, s. 28).

↓ nový

- (25) Pokud je neoprávněně pobývajícím státní příslušník třetí země odhalen při výstupních kontrolách na vnějších hranicích, může být vhodné uložit zákaz vstupu s cílem zabránit budoucímu opětovnému vstupu, a tím snížit rizika nedovoleného přistěhovalectví. V odůvodněných případech může příslušný orgán po individuálním posouzení a při uplatnění zásady proporcionality uložit zákaz vstupu, aniž by vydal rozhodnutí o navrácení, aby se předešlo odkladu odchodu dotčeného státního příslušníka třetí země.

↓ 2008/115/ES 15. bod
odůvodnění

- (26) Mělo by být ponecháno na členských státech, aby rozhodly, zda má mít orgán či subjekt provádějící přezkum rozhodnutí týkajících se navrácení pravomoc nahradit původní rozhodnutí týkající se navrácení vlastním rozhodnutím.

↓ 2008/115/ES 16. bod
odůvodnění

- (27) Využití zajištění za účelem vyhoštění by mělo ~~být omezeno a mělo by~~ podléhat zásadě proporcionality, pokud jde o použité prostředky a sledované cíle. Zajištění je odůvodněné pouze pro přípravu navrácení či pro výkon vyhoštění a pouze v případě, že by uplatnění mírnějších donucovacích opatření nebylo dostatečně účinné.

↓ nový

- (28) Zajištění by mělo být uloženo po individuálním posouzení každého případu, kdy hrozí nebezpečí skrývání se, pokud se státní příslušník třetí země vyhýbá přípravě návratu či uskutečňování vyhoštění nebo je jinak ztěžuje nebo pokud dotčený státní příslušník třetí země představuje riziko pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo národní bezpečnost.

- (29) Vzhledem k tomu, že maximální doby trvání zajištění v některých členských státech nejsou dostatečné pro provedení navrácení, měla by být stanovena maximální doba trvání zajištění v rozmezí od tří do šesti měsíců, která může být prodloužena, aby byla poskytnuta dostatečná doba k úspěšnému dokončení řízení o navrácení, aniž jsou dotčeny zavedené záruky toho, že se zajištění použije pouze v případě, že je to nezbytné a přiměřené, a po dobu, dokud jsou činěny úkony směřující k vyhoštění.

- (30) Tato směrnice by neměla členským státům bránit v tom, aby v souvislosti s porušením předpisů v oblasti migrace stanovily účinné, přiměřené a odrazující sankce a tresty, včetně odnětí svobody, za předpokladu, že jsou tyto sankce slučitelné s cíli této směrnice, neohrožují uplatňování této směrnice a plně ctí základní práva.

- (31) Se zajištěnými státními příslušníky třetích zemí by se mělo zacházet důstojně, za dodržování jejich základních práv a v souladu se zásadami lidskosti a s mezinárodním a vnitrostátním právem. Aniž je dotčeno počáteční zadržení donucovacími orgány, jež je upraveno vnitrostátními právními předpisy, mělo by se zajištění zpravidla vykonávat ve zvláštních zajišťovacích zařízeních.
-

- (32) Aniž je dotčena možnost členských států neuplatňovat tuto směrnici v případech uvedených v čl. 2 odst. 2 písm. a), kdy se v souladu s nařízením (EU) .../... [*nařízení o azylovém řízení*] použije řízení na hranicích, mělo by pro účely navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, jejichž žádost o mezinárodní ochranu byla v rámci uvedeného azylového řízení na hranicích zamítnuta, následovat zvláštní řízení na hranicích, aby se zajistila přímá doplňkovost mezi azylovými řízeními a řízeními o navrácení na hranicích a zabránilo se prolukám mezi jednotlivými řízeními. V takových případech je nezbytné stanovit zvláštní pravidla, která zajistí soudržnost a součinnost mezi těmito dvěma řízeními a zachovají integritu a účinnost celého procesu.
- (33) Aby se zajistilo účinné navrácení v rámci řízení na hranicích, neměla by se poskytovat lhůta k dobrovolnému opuštění území. Lhůta k dobrovolnému opuštění území by však měla být poskytnuta státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou držiteli platného cestovního dokladu a spolupracují s příslušnými orgány členských států ve všech fázích řízení o navrácení. V takových případech by státní příslušníci třetích zemí měli předat cestovní doklad příslušnému orgánu až do jejich odchodu, aby se zabránilo skrývání se.
- (34) V zájmu rychlého řešení případu je třeba poskytnout maximální lhůtu pro odvolání proti rozhodnutí o navrácení v návaznosti na rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu, které bylo přijato v rámci řízení na hranicích a stalo se pravomocným.
- (35) Odvolání proti rozhodnutí o navrácení přijatému v souvislosti s řízením na hranicích by mělo mít automatický odkladný účinek v případech, kdy existuje riziko porušení zásady nenavrácení, kdy došlo k významné změně situace dotčeného státního příslušníka třetí země od přijetí rozhodnutí o zamítnutí jeho žádosti o mezinárodní ochranu v rámci azylového řízení na hranicích, nebo pokud proti tomuto rozhodnutí o zamítnutí jeho žádosti o mezinárodní ochranu přijatému v rámci azylového řízení na hranicích nebyl účinně uplatněn žádný prostředek právní nápravy.
- (36) Je nezbytné a přiměřené zajistit, aby státní příslušník třetí země, který byl zajištěn již v průběhu posuzování jeho žádosti o mezinárodní ochranu v rámci azylového řízení na hranicích, mohl být držen v zajišťovacím zařízení za účelem přípravy návratu a/nebo výkonu vyhoštění, jakmile byla jeho žádost zamítnuta. Aby se zabránilo tomu, že státní příslušník třetí země bude automaticky propuštěn ze zajišťovacího zařízení a bude mu umožněn vstup na území členského státu i přesto, že mu bylo odepráno oprávnění k pobytu, je zapotřebí určité omezené časové období, aby bylo možné pokusit se vykonat rozhodnutí o navrácení vydané na hranicích. Dotčený státní

příslušník třetí země může být zajištěn v souvislosti s řízením na hranicích na dobu nejvýše čtyř měsíců a dokud jsou s náležitou pečlivostí činěny úkony směřující k vyhoštění. Uvedenou dobou trvání zajištění by neměly být dotčeny jiné doby trvání zajištění stanovené touto směrnicí. Pokud nebylo možné vykonat navrácení před uplynutím dříve uvedené doby, může být nařízeno další zajištění daného státního příslušníka třetí země podle jiného ustanovení této směrnice v délce trvání podle uvedeného ustanovení.

↓ 2008/115/ES 18. bod
odůvodnění (přizpůsobený)
⇒ nový

- (37) Členské státy by měly mít rychlý přístup k údajům o ⇒ rozhodnutích o navrácení a o ⇒ zákazech vstupu vydaných ostatními členskými státy. ~~Toto sdílení informací~~
☒ Tento přístup ☒ by se měl uskutečňovat v souladu s ⇒ nařízením (EU) .../...¹⁴
[nařízení o využívání Schengenského informačního systému při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí] a ⇒ nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1987/2006 ~~ze dne 20. prosince 2006 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému druhé generace (SIS II)~~¹⁵
⇒ , mimo jiné aby se zjednodušilo vzájemné uznávání těchto rozhodnutí mezi příslušnými orgány podle směrnice Rady 2001/40/ES¹⁶ a rozhodnutí Rady 2004/191/ES¹⁷ ⇒ .

↓ nový

- (38) Zavedení systémů řízení navrácení v členských státech přispívá k účinnosti procesu navrácení. Každý vnitrostátní systém by měl poskytovat včasné informace o totožnosti a právní situaci státního příslušníka třetí země, které jsou relevantní pro sledování a řešení jednotlivých případů. Aby tyto vnitrostátní systémy řízení navrácení mohly účinně fungovat a aby se výrazně snížila administrativní zátěž, měly by být propojeny se Schengenským informačním systémem v zájmu jednoduššího a rychlejšího vkládání informací souvisejících s navrácením, jakož i s centrálním systémem zavedeným Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž v souladu s nařízením (EU) .../... [nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž].

¹⁴ [Nařízení o využívání Schengenského informačního systému při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí] (Úř. věst. L ...).

¹⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1987/2006 ze dne 20. prosince 2006 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému druhé generace (SIS II) (Úř. věst. L 381, 28.12.2006, s. 4).

¹⁶ Směrnice Rady 2001/40/ES ze dne 28. května 2001 o vzájemném uznávání rozhodnutí o vyhoštění státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 149, 2.6.2001, s. 34).

¹⁷ Směrnice Rady 2001/40/ES ze dne 28. května 2001 o vzájemném uznávání rozhodnutí o vyhoštění státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 149, 2.6.2001, s. 34) a rozhodnutí Rady 2004/191/ES ze dne 23. února 2004 o kritériích a praktických opatřeních k vyrovnání finančních nevyvážeností vzniklých v souvislosti s používáním směrnice 2001/40/ES o vzájemném uznávání rozhodnutí o vyhoštění státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 60, 27.2.2004, s. 55).

↓ 2008/115/ES	19.	bod
odůvodnění		
⇒ nový		

- (39) Provádění této směrnice by mělo být doprovázeno spoluprací mezi institucemi, které jsou na všech úrovních zapojeny do procesu navracení, a výměnou a podporou osvědčených postupů, ⇒ , mimo jiné konzultováním a pravidelnou aktualizací příručky k navracení osob, aby se zohlednil právní a politický vývoj, ⇐ a být tak pro Evropu přínosem.

↓ nový

- (40) Aby se dosáhlo účinného provádění této směrnice, poskytuje Unie finanční a provozní podporu. Členské státy by měly co nejlépe využívat dostupné finanční nástroje, programy a projekty Unie v oblasti navracení, zejména podle nařízení (EU) .../... [nařízení, kterým se zřizuje Azylový a migrační fond], jakož i operativní pomoc poskytovanou Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž podle nařízení (EU) .../... [nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž]. Tato podpora by měla být použita zejména při zavádění systémů řízení navracení a programů pro poskytování logistické, finanční a jiné materiální nebo věcné pomoci za účelem podpory navracení – a případně opětovného začlenění – neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

↓ 2008/115/ES	20.	bod
odůvodnění (přízpůsobený)		

- (41) Jelikož cíle této směrnice, totiž zavedení společných pravidel pro navracení, vyhoštění, používání donucovacích opatření, zajištění a zákazy vstupu, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto jej může být z důvodu jejího rozsahu a účinků lépe dosaženo na úrovni ~~Společenství~~ ☒ Unie ☒, může ~~Společenství~~ ☒ Unie ☒ přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy ☒ o Evropské unii ☒ . V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.

↓ 2008/115/ES	21.	bod
odůvodnění		

- (42) Členské státy by měly provést tuto směrnici, aniž by docházelo k diskriminaci na základě pohlaví, rasy, barvy pleti, etnického nebo sociálního původu, genetických rysů, jazyka, náboženského vyznání či přesvědčení, politického či jiného smýšlení, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace.

↓ 2008/115/ES	22.	bod
odůvodnění		

- (43) V souladu s Úmluvou OSN o právech dítěte z roku 1989 by při provádění této směrnice členské státy měly v první řadě zvážit „zájem dítěte“. V souladu s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod by členské státy měly při provádění této směrnice zohlednit zejména respektování práva na rodinný život.
-

↓ 2008/115/ES	23.	bod
odůvodnění		

- (44) Používáním této směrnice nejsou dotčeny závazky vyplývající ze Ženevské úmluvy ze dne 28. července 1951 o právním postavení uprchlíků ve znění Newyorského protokolu ze dne 31. ledna 1967.
-

↓ 2008/115/ES	24.	bod
odůvodnění		

- (45) Tato směrnice dodržuje základní práva a ctí zásady uznané zejména Listinou základních práv Evropské unie.
-

↓ nový

- (46) Účinné provádění navracení státních příslušníků třetích zemí, kteří nesplňují nebo již nesplňují podmínky vstupu, pobytu nebo bydliště v členských státech, v souladu s touto směrnicí je zásadní složkou komplexního úsilí o řešení nelegální migrace a představuje důležitý důvod významného veřejného zájmu.

- (47) Orgány členských států odpovědné za navracení musí zpracovávat osobní údaje, aby zajistily řádné provádění řízení o navracení a úspěšný výkon rozhodnutí o navracení. Na třetí země návratu se často nevztahují rozhodnutí o odpovídající ochraně přijatá Komisí podle článku 45 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679¹⁸ nebo podle článku 36 směrnice (EU) 2016/680¹⁹ a tyto země často nemají uzavřenou nebo nemají v úmyslu uzavřít s Uní dohodu o zpětném přebírání osob nebo jinak stanovit vhodné záruky ve smyslu článku 46 nařízení (EU) 2016/679 nebo ve smyslu vnitrostátních předpisů provádějících článek 37 směrnice (EU) 2016/680. Navzdory značnému úsilí Unie o spolupráci s hlavními zeměmi původu neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, které podléhají povinnosti návratu, není vždy možné zajistit, aby tyto třetí země systematicky plnily závazek přijmout zpět své vlastní státní příslušníky, který je stanoven mezinárodním právem. Dohody o zpětném

¹⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

¹⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 89).

přebírání osob, které byly uzavřeny nebo sjednány Unií nebo členskými státy a které stanoví vhodné záruky pro předávání údajů do třetích zemí podle článku 46 nařízení (EU) 2016/679 nebo podle vnitrostátních předpisů provádějících článek 36 směrnice (EU) 2016/680, se vztahují jen na omezený počet těchto třetích zemí. V situaci, kdy takové dohody neexistují, by měly příslušné orgány členských států předávat osobní údaje pro účely provádění návratových operací Unie v souladu s podmínkami stanovenými v čl. 49 odst. 1 písm. d) nařízení (EU) 2016/679 nebo ve vnitrostátních předpisech provádějících článek 38 směrnice (EU) 2016/680.

↓ 2008/115/ES 25. bod
odůvodnění (přizpůsobený)

- (48) V souladu s články 1 a 2 Protokolu ~~č. 22~~ o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie ~~o založení Evropského společenství~~, se Dánsko neúčastní přijímání této směrnice, a proto pro ně není závazná ani použitelná. Vzhledem k tomu, že tato směrnice navazuje na schengenské *acquis* ~~podle hlavy IV části třetí Smlouvy o založení Evropského společenství~~ v tom rozsahu, ve kterém se vztahuje na státní příslušníky třetích zemí, kteří nesplňují nebo přestali splňovat podmínky vstupu podle ~~Schengenského hraničního kodexu~~²⁰ ~~nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399~~²¹, rozhodne se Dánsko v souladu s článkem ~~5~~ 4 ~~uvedeného~~ zmíněného protokolu do šesti měsíců ~~po přijetí~~ poté, co Rada rozhodla ve věci této směrnice, zda ji provede ve svém vnitrostátním právu.

↓ 2008/115/ES 26. bod
odůvodnění (přizpůsobený)

- (49) Tato směrnice rozvíjí v rozsahu, ve kterém se vztahuje na státní příslušníky třetích zemí, kteří nesplňují nebo přestali splňovat podmínky vstupu podle ~~nařízení (EU) 2016/399~~ ~~Schengenského hraničního kodexu~~, ta ustanovení schengenského *acquis*, kterých se neúčastní Spojené království v souladu s rozhodnutím Rady 2000/365/ES ze dne 29. května 2000 o žádosti Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku, aby se na ně vztahovala některá ustanovení schengenského *acquis*²². Kromě toho se Spojené království v souladu s články 1 a 2 Protokolu o postavení Spojeného království a Irsku s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie ~~o založení Evropského společenství~~, a aniž je dotčen článek 4 ~~uvedeného~~ zmíněného protokolu, neúčastní přijímání této směrnice a není ~~proto pro ně v celém svém rozsahu~~ závazná ani použitelná.

²⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) (Úř. věst. L 105, 13.4.2006, s. 1).

²¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) (Úř. věst. L 77, 23.3.2016, s. 1).

²² Rozhodnutí Rady 2000/365/ES ze dne 29. května 2000 o žádosti Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku, aby se na ně vztahovala některá ustanovení schengenského *acquis* (Úř. věst. L 131, 1.6.2000, s. 43).

↓ 2008/115/ES	27.	bod
odůvodnění (přízpůsobený)		

- (50) Tato směrnice rozvíjí v rozsahu, ve kterém se vztahuje na státní příslušníky třetích zemí, kteří nesplňují nebo přestali splňovat podmínky vstupu podle ☒ nařízení (EU) 2016/399 ☒ ~~Schengenského hraničního kodexu~~, ta ustanovení schengenského *acquis*, kterých se neúčastní Irsko v souladu s rozhodnutím Rady 2002/192/ES ~~ze dne 28. února 2002 o žádosti Irska, aby se na něho vztahovala některá ustanovení schengenského *acquis*~~²³. Kromě toho se Irsko v souladu s články 1 a 2 Protokolu ☒ č. 21 ☒ o postavení Spojeného království a Irska ☒ s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, ☒ připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě ☒ o fungování Evropské unie ☒ ~~o založení Evropského společenství~~, a aniž je dotčen článek 4 ~~uvedeného~~ ☒ zmíněného ☒ protokolu, neúčastní přijímání této směrnice a není ~~proto~~ pro ně ~~v celém svém rozsahu~~ závazná ani použitelná.
-

↓ 2008/115/ES	28.	bod
odůvodnění (přízpůsobený)		

- (51) Pokud jde o Island a Norsko, rozvíjí tato směrnice v rozsahu, ve kterém se vztahuje na státní příslušníky třetích zemí, kteří nesplňují nebo přestali splňovat podmínky vstupu podle ☒ nařízení (EU) 2016/399 ☒ ~~Schengenského hraničního kodexu~~, ta ustanovení schengenského *acquis* ve smyslu dohody uzavřené Radou Evropské unie a Islandskou republikou a Norským královstvím o ☒ jejich ☒ ~~přidružení těchto dvou států~~ k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis*, která spadají do oblasti uvedené v čl. 1 bodě C rozhodnutí Rady 1999/437/ES ~~ze dne 17. května 1999 o některých opatřeních pro uplatňování uvedené dohody~~²⁴.
-

↓ 2008/115/ES	29.	bod
odůvodnění (přízpůsobený)		

- (52) Pokud jde o Švýcarsko, rozvíjí tato směrnice v rozsahu, ve kterém se vztahuje na státní příslušníky třetích zemí, kteří nesplňují nebo přestali splňovat podmínky vstupu podle ☒ nařízení (EU) 2016/399 ☒ ~~Schengenského hraničního kodexu~~, ta ustanovení schengenského *acquis* ve smyslu Dohody mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis*²⁵, která spadají do oblasti uvedené v čl. 1 bodě C rozhodnutí 1999/437/ES, ve spojení s článkem 3 rozhodnutí Rady 2008/146/ES²⁶ ~~o uzavření uvedené dohody jménem Evropského společenství~~.

²³ Rozhodnutí Rady 2002/192/ES ze dne 28. února 2002 o žádosti Irska, aby se na ně vztahovala některá ustanovení schengenského *acquis* (Úř. věst. L 64, 7.3.2002, s. 20).

²⁴ Rozhodnutí Rady 1999/437/ES ze dne 17. května 1999 o některých opatřeních pro uplatňování dohody uzavřené mezi Radou Evropské unie a Islandskou republikou a Norským královstvím o přidružení těchto dvou států k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* (Úř. věst. L 176, 10.7.1999, s. 31).

²⁵ Úř. věst. L 53, 27.2.2008, s. 52.

²⁶ Rozhodnutí Rady 2008/146/ES ze dne 28. ledna 2008 o uzavření Dohody mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* jménem Evropského společenství (Úř. věst. L 53, 27.2.2008, s. 1).

↓ 2008/115/ES	30.	bod
odůvodnění (přízpůsobený)		

- (53) Pokud jde o Lichtenštejnsko, rozvíjí tato směrnice v rozsahu, ve kterém se vztahuje na státní příslušníky třetích zemí, kteří nesplňují nebo přestali splňovat podmínky vstupu podle ~~☒~~ nařízení (EU) 2016/399 ~~☒ Schengenského hraničního kodexu~~, ta ustanovení schengenského *acquis* ve smyslu Protokolu mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím, Švýcarskou konfederací a Lichtenštejnským knížectvím o přidružení Lichtenštejnského knížectví k dohodě mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis*²⁷, která spadají do oblasti uvedené v čl. 1 bodě C rozhodnutí 1999/437/ES, ve spojení s článkem 3 rozhodnutí Rady 2011/350/EU²⁸ ~~2008/261/ES o podpisu uvedeného protokolu jménem Evropského společenství a o prozatímním uplatňování jeho určitých ustanovení²⁹~~;
-

↓ nový

- (54) Povinnost provést tuto směrnici ve vnitrostátním právu by se měla omezovat na ustanovení, která v porovnání s předchozí směrnici představují věcnou změnu. Povinnost provést ve vnitrostátním právu nezměněná ustanovení vyplývá z předchozí směrnice.
- (55) Touto směrnicí by neměly být dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůt pro provedení směrnice uvedených v příloze I ve vnitrostátním právu,
-

↓ 2008/115/ES (přízpůsobený)

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

KAPITOLA I OBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Předmět

Tato směrnice stanoví společné normy a postupy, které jsou v členských státech používány při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí v souladu se základními právy jakožto obecnými zásadami práva ~~Společenství~~ ☒ Unie ☒ i s mezinárodním právem, včetně závazků v oblasti ochrany uprchlíků a dodržování lidských práv.

²⁷ Úř. věst. L 160, 18.6.2011, s. 21.

²⁸ Rozhodnutí Rady 2011/350/EU ze dne 7. března 2011 o uzavření Protokolu mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím, Švýcarskou konfederací a Lichtenštejnským knížectvím o přistoupení Lichtenštejnského knížectví k dohodě mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* jménem Evropské unie, pokud jde o zrušení kontrol na vnitřních hranicích a pohyb osob (Úř. věst. L 160, 18.6.2011, s. 19).

²⁹ Úř. věst. L 83, 26.3.2008, s. 3

Článek 2

Oblast působnosti

1. Tato směrnice se vztahuje na státní příslušníky třetích zemí neoprávněně pobývajících na území členského státu.
2. Členské státy mohou rozhodnout, že tuto směrnici nepoužijí na státní příslušníky třetích zemí,
 - a) jimž byl odepřen vstup v souladu s článkem ~~1413~~ ☒ nařízení (EU) 2016/399 ☒ ~~Schengenského hraničního kodexu~~ nebo kteří byli zadrženi nebo zastaveni příslušnými orgány v souvislosti s neoprávněným překročením vnější hranice členského státu po zemi, po moři nebo vzduchem a následně neobdrželi v tomto členském státě povolení k pobytu či oprávnění k pobytu;
 - b) jejichž návrat je trestněprávní sankcí nebo důsledkem trestněprávní sankce podle vnitrostátního práva nebo kterých se týká vydávací řízení.
3. Tato směrnice se nevztahuje na osoby požívající práva ~~Společenství~~ ☒ na volný pohyb ☒ podle práva Unie ☒, jak je stanoveno v čl. 2 odst. 5 ☒ nařízení (EU) 2016/399 ☒ ~~Schengenského hraničního kodexu~~.

Článek 3

Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

1. „státním příslušníkem třetí země“ osoba, která není občanem Unie ve smyslu ☒ článku 20 ☒ ~~čl. 17 odst. 1 Smlouvy~~ ☒ o fungování Evropské unie ☒ a která není osobou požívající práva ~~Společenství~~ ☒ na volný pohyb ☒ podle práva Unie ☒ ve smyslu čl. 2 bodu 5 ~~odst. 5~~ ☒ nařízení (EU) 2016/399 ☒ ~~Schengenského hraničního kodexu~~;
2. „neoprávněným pobytem“ přítomnost státního příslušníka třetí země, který nesplňuje nebo přestal splňovat podmínky vstupu uvedené v článku ~~65~~ ☒ nařízení (EU) 2016/399 ☒ ~~Schengenského hraničního kodexu~~ nebo jiné podmínky vstupu, pobytu nebo bydliště v určitém členském státě, na území tohoto členského státu;
3. „navrácením“ proces navrácení státního příslušníka třetí země, jako dobrovolné splnění povinnosti návratu nebo jako nucený návrat,
 - a) do země jeho původu; nebo
 - b) do země tranzitu v souladu s dohodami o zpětném přebírání osob či jinými ujednáními uzavřenými na úrovni ~~Společenství~~ ☒ Unie ☒ nebo dvoustranně; nebo
 - c) do jiné třetí země, do níž se dotčený státní příslušník třetí země dobrovolně rozhodne vrátit a jež ho přijme;
4. „rozhodnutím o navrácení“ správní nebo soudní rozhodnutí nebo akt, kterým se rozhoduje nebo prohlašuje, že pobyt státního příslušníka třetí země je neoprávněný, a kterým se ukládá nebo prohlašuje povinnost návratu;
5. „vyhoštěním“ výkon povinnosti návratu, totiž fyzické dopravení osoby mimo území dotyčného členského státu;

6. „zákazem vstupu“ správní nebo soudní rozhodnutí nebo akt, kterým se na určitou dobu zakazuje vstup a pobyt na území členských států a který je spojen s rozhodnutím o navrácení;
7. „nebezpečím skrývání se“ existence důvodů týkajících se konkrétního případu a založených na právem stanovených objektivních kritériích, které vedou k domněnce, že by se státní příslušník třetí země, o jehož navrácení probíhá řízení, mohl skrývat;
8. „dobrovolným opuštěním území“ splnění povinnosti návratu ve lhůtě stanovené k tomuto účelu v rozhodnutí o navrácení;
9. „zranitelnými osobami“ nezletilé osoby, nezletilé osoby bez doprovodu, zdravotně postižené osoby, starší lidé, těhotné ženy, rodiče samoživitelé s nezletilými dětmi a osoby, které byly mučeny, znásilněny nebo vystaveny jiné závažné formě psychického, fyzického nebo sexuálního násilí.

Článek 4

Příznivější úprava

1. Touto směrnici nejsou dotčena příznivější ustanovení
 - a) dvoustranných nebo vícestranných dohod mezi ~~Společenstvím~~ ☒ Uníí ☒ nebo ~~Společenstvím~~ ☒ Uníí ☒ a členskými státy a jednou nebo více třetími zeměmi;
 - b) dvoustranných a vícestranných dohod mezi jedním nebo více členskými státy a jednou nebo více třetími zeměmi.
2. Touto směrnici nejsou dotčena ustanovení, která mohou být příznivější pro státního příslušníka třetí země a která jsou stanovena v *acquis* ~~Společenství~~ ☒ Unie ☒ vztahujícím se k přistěhovalectví a azylu.
3. Touto směrnici není dotčeno právo členských států přijmout nebo zachovat ustanovení příznivější pro osoby, na něž se vztahují, za předpokladu, že jsou slučitelná s touto směrnicí.
4. Pokud jde o státní příslušníky třetích zemí vyloučené z oblasti působnosti této směrnice podle čl. 2 odst. 2 písm. a), členské státy
 - a) zajistí, aby zacházení s těmito příslušníky a úroveň ochrany nebyly méně příznivé, než je stanoveno v čl. ~~108~~ odst. 4 a 5 (omezení používání donucovacích opatření), v čl. ~~119~~ odst. 2 písm. a) (odklad vyhoštění), v čl. ~~1744~~ odst. 1 písm. b) a d) (neodkladná zdravotní péče a zohlednění potřeb zranitelných osob) a v článcích ~~1916~~ a ~~2017~~ (podmínky zajištění); a
 - b) dodržují zásadu nenavrácení.

Článek 5

Nenavrácení, nejvlastnější zájem dítěte, rodinný život a zdravotní stav

Při provádění této směrnice členské státy náležitě zohlední

- a) nejvlastnější zájem dítěte,
- b) rodinný život a
- c) zdravotní stav dotčeného státního příslušníka třetí země

Článek 6

Nebezpečí skrývání se

1. Objektivní kritéria uvedená v čl. 3 bodě 7 zahrnují alespoň tato kritéria:
 - a) chybějící doklady prokazující totožnost;
 - b) absence místa bydliště, trvalého bydliště nebo spolehlivé adresy;
 - c) nedostatečné finanční prostředky;
 - d) neoprávněný vstup na území členských států;
 - e) neoprávněný pohyb na území jiného členského státu;
 - f) výslovné vyjádření záměru nedodržet opatření spojená s navracením uplatňovaná na základě této směrnice;
 - g) existence rozhodnutí o navracení vydaného v jiném členském státě, které se vztahuje na danou osobu;
 - h) nesplnění povinností plynoucích z rozhodnutí o navracení, včetně povinnosti návratu během lhůty k dobrovolnému opuštění území;
 - i) nedodržení požadavku čl. 8 odst. 2 neprodleně odejít na území jiného členského státu, který vydal platné povolení k pobytu nebo jiné povolení zakládající oprávnění k pobytu;
 - j) nesplnění povinnosti spolupracovat s příslušnými orgány členských států ve všech fázích řízení o navracení podle článku 7;
 - k) existence odsouzení za trestný čin, včetně odsouzení za závažný trestný čin v jiném členském státě;
 - l) probíhající trestní vyšetřování a řízení;
 - m) používání padělaných nebo pozměněných dokladů totožnosti, ničení nebo jiná likvidace stávajících dokladů nebo odmítnutí poskytnout otisky prstů, jak požaduje právo Unie nebo vnitrostátní právo;
 - n) násilný nebo podvodný odpor proti řízení o navracení;
 - o) nedodržení opatření, jehož cílem je zabránit nebezpečí skrývání se uvedené v čl. 9 odst. 3;
 - p) nedodržení platného zákazu vstupu.
2. Existence nebezpečí skrývání se stanoví na základě celkového posouzení konkrétních okolností daného jednotlivého případu s přihlédnutím k objektivním kritériím uvedeným v odstavci 1.

Členské státy však stanoví, že se v konkrétním případě předpokládá existence nebezpečí skrývání se, není-li prokázán opak, je-li splněno jedno z objektivních kritérií uvedených v odst. 1 písm. m), n), o) a p).

Článek 7

Povinnost spolupracovat

1. Členské státy uloží státním příslušníkům třetích zemí povinnost spolupracovat s příslušnými orgány členských států ve všech fázích řízení o navrácení. Uvedená povinnost zahrnuje zejména:
 - a) povinnost poskytnout všechny prvky, které jsou nezbytné pro zjištění nebo ověření totožnosti;
 - b) povinnost poskytnout informace o třetích zemích tranzitu;
 - c) povinnost zůstat v průběhu řízení přítomen a k dispozici;
 - d) povinnost podat příslušným orgánům třetích zemí žádost o získání platného cestovního dokladu.
2. Prvky uvedené v odst. 1 písm. a) zahrnují prohlášení a doklady státních příslušníků třetích zemí, které mají k dispozici ohledně totožnosti, státní příslušnosti nebo státních příslušností, věku, země nebo zemí a místa nebo míst předchozího pobytu, cestovních tras a cestovních dokladů.
3. Členské státy informují státní příslušníky třetích zemí o důsledcích nesplnění povinnosti uvedené v odstavci 1.

↓ 2008/115/ES (přizpůsobený)
⇒ nový

KAPITOLA II UKONČENÍ NEOPRÁVNĚNÉHO POBYTU

Článek ~~86~~

Rozhodnutí o navrácení

1. Členské státy vydají rozhodnutí o navrácení každému státnímu příslušníkovi třetí země, který pobývá neoprávněně na jejich území, aniž jsou dotčeny výjimky uvedené v odstavcích 2 až 5.
2. Státní příslušníci třetí země, kteří neoprávněně pobývají na území členského státu a kteří jsou držiteli platného povolení k pobytu nebo jiného povolení zakládajícího oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem, jsou povinni neprodleně odejít na území tohoto jiného členského státu. Pokud dotčený státní příslušník třetí země nesplní tento požadavek nebo pokud je bezodkladný odchod státního příslušníka třetí země vyžadován z důvodů veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti, použije se odstavec 1.
3. Členské státy mohou upustit od vydání rozhodnutí o navrácení státního příslušníka třetí země neoprávněně pobývajícího na jejich území, pokud je dotčený státní příslušník třetí země převzat jiným členským státem podle dvoustranných dohod či ujednání platných ke dni ~~13. ledna 2009~~ ~~vstupu této směrnice v platnost~~. V takovém případě použije členský stát, který dotčeného státního příslušníka třetí země převzal, odstavec 1.

4. Ze solidárních, humanitárních nebo jiných důvodů mohou členské státy kdykoliv rozhodnout o udělení autonomního povolení k pobytu nebo jiného povolení zakládajícího oprávnění k pobytu státnímu příslušníku třetí země, který neoprávněně pobývá na jejich území. V tomto případě se rozhodnutí o navrácení nevydává. Bylo-li již rozhodnutí o navrácení vydáno, zruší se nebo pozastaví na dobu platnosti povolení k pobytu nebo jiného povolení zakládajícího oprávnění k pobytu.
5. Je-li státní příslušník třetí země, který pobývá na území členského státu neoprávněně, účastníkem probíhajícího řízení o obnovení povolení k pobytu nebo jiného povolení zakládajícího oprávnění k pobytu, zvaží tento členský stát, zda neupustí od vydání rozhodnutí o navrácení, a to až do ukončení probíhajícího řízení, ~~aniž je dotčen odstavec 6.~~
6. ⇒ Členské státy vydají rozhodnutí o navrácení neprodleně po přijetí rozhodnutí o ukončení oprávněného pobytu státního příslušníka třetí země, včetně rozhodnutí, kterým se v souladu s nařízením (EU) .../... [kvalifikační nařízení] nepřiznává státnímu příslušníku třetí země postavení uprchlíka nebo status doplňkové ochrany. ⇐

Tato směrnice nebrání členským státům v přijetí rozhodnutí o ☒ navrácení ☒ ukončení oprávněného pobytu společně s rozhodnutím o navrácení či ☒ rozhodnutím o ukončení oprávněného pobytu státního příslušníka třetí země, ☒ rozhodnutím o vyhoštění nebo o zákazu vstupu v rámci jednoho správního nebo soudního rozhodnutí nebo aktu na základě svých vnitrostátních předpisů, ~~aniž je tím dotčena procesní ochrana poskytovaná podle kapitoly III nebo podle jiných příslušných ustanovení práva Společenství nebo vnitrostátního práva.~~

↓ nový

Prvním a druhým pododstavcem nejsou dotčeny záruky podle kapitoly III a podle jiných příslušných ustanovení práva Unie a vnitrostátního práva.

↓ 2008/115/ES
⇒ nový

Článek 97

Dobrovolné opuštění území

1. V rozhodnutí o navrácení se poskytuje přiměřená lhůta k dobrovolnému opuštění území v délce ~~od sedmi do~~ ⇒ až ⇐ třiceti dnů, aniž jsou dotčeny výjimky uvedené v odstavcích 2 a 4. Členské státy mohou ve svých vnitrostátních právních předpisech stanovit, že se tato lhůta poskytuje pouze na žádost dotčeného státního příslušníka třetí země. V takovém případě členské státy uvědomí dotčené státní příslušníky třetí země o možnosti podání takové žádosti.

Lhůta uvedená v prvním pododstavci nevylučuje možnost, aby dotčení státní příslušníci třetí země opustili území dříve.

↓ nový

Délka lhůty k dobrovolnému opuštění území se stanoví s ohledem na konkrétní okolnosti daného jednotlivého případu, přičemž se zohlední zejména reálnost navrácení.

↓ 2008/115/ES (přízpůsobený)

⇒ nový

2. Je-li to nutné, prodlouží členské státy lhůtu k dobrovolnému opuštění území o přiměřenou dobu s ohledem na konkrétní okolnosti jednotlivých případů, jako jsou délka pobytu, přítomnost školou povinných dětí a existence jiných rodinných a společenských vazeb.
3. Po dobu běhu lhůty k dobrovolnému opuštění území lze uložit některé povinnosti, jejichž cílem je předcházet nebezpečí skrývání se, jako je pravidelné hlášení se orgánům, složení přiměřené finanční záruky, odevzdání dokladu nebo povinnost pobývat na určitém místě.
4. ⇒ Členské státy neposkytnou lhůtu k dobrovolnému opuštění území v těchto případech: ⇐
 - a) ~~Pokud~~ ☒ jestliže ☒ hrozí nebezpečí skrývání se ⇒ určené v souladu s článkem 6 ⇐ ~~;~~
 - b) ~~nebo pokud~~ ☒ jestliže ☒ byla žádost o oprávněný pobyt zamítnuta jakožto zjevně nedůvodná nebo podvodná;~~;~~
 - c) ~~anebo~~ ☒ jestliže ☒ ~~dotčená osoba~~ ☒ dotčený státní příslušník třetí země ☒ představuje hrozbu pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo národní bezpečnost, ~~nemusi členské státy poskytnout lhůtu k dobrovolnému opuštění území nebo mohou poskytnout lhůtu kratší než sedm dní.~~

Článek 10~~9~~

Vyhoštění

1. Členské státy přijmou veškerá opatření nezbytná k výkonu rozhodnutí o navrácení, jestliže nebyla poskytnuta lhůta k dobrovolnému opuštění území v souladu s čl. 9~~7~~ odst. 4 nebo jestliže povinnost návratu nebyla během lhůty pro dobrovolné opuštění území poskytnuté podle článku 9~~7~~ splněna. ⇒ Uvedená opatření zahrnují veškerá opatření nezbytná k potvrzení totožnosti neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, kteří nejsou držiteli platného cestovního dokladu, a k získání takového dokladu. ⇐
2. Pokud členský stát poskytl v souladu s článkem 9~~7~~ lhůtu k dobrovolnému opuštění území, může být rozhodnutí o navrácení vykonáno až po jejím uplynutí, pokud během ní nevznikne některé z nebezpečí uvedených v čl. 9~~7~~ odst. 4.
3. Členské státy mohou přijmout samostatné správní nebo soudní rozhodnutí nebo akt, kterým se vyhoštění nařizuje.
4. Jestliže členské státy použijí při uskutečňování vyhoštění státního příslušníka třetí země, který při něm klade odpor, jako krajní možnost donucovací opatření, musí být

tato opatření přiměřená a použití síly nesmí překročit únosnou míru. Provádějí se na základě vnitrostátních právních předpisů v souladu se základními právy a je při nich náležitě respektována důstojnost a tělesná integrita dotčeného státního příslušníka třetí země.

5. Při uskutečňování vyhoštění leteckou cestou členské státy přihlížejí ke společným pravidlům o bezpečnostních ustanoveních pro společné návraty leteckou cestou, která jsou přiložena k rozhodnutí 2004/573/ES.
6. Členské státy zavedou účinný systém pro sledování nuceného navracení.

Článek ~~119~~

Odklad vyhoštění

1. Členské státy vyhoštění odloží,
 - a) pokud by jím byla porušena zásada nenavrácení nebo
 - b) dokud se uplatňuje odkladný účinek v souladu s článkem 16~~čl. 13 odst. 2~~.
2. Členské státy mohou vyhoštění odložit o přiměřenou dobu podle konkrétních okolností jednotlivých případů. Členské státy zohlední zejména
 - a) tělesný stav nebo duševní způsobilost státního příslušníka třetí země;
 - b) technické důvody, například nedostatečnou dopravní kapacitu nebo neúspěšné vyhoštění z důvodu nedostatečně zjištěné totožnosti.
3. Je-li vyhoštění odloženo podle odstavců 1 a 2 tohoto článku, lze dotčenému státnímu příslušníku třetí země uložit povinnosti stanovené v čl. 97~~97~~ odst. 3.

Článek ~~1210~~

Navrácení a vyhoštění nezletilých osob bez doprovodu

1. Před rozhodnutím o vydání rozhodnutí o navrácení v souvislosti s nezletilou osobou bez doprovodu se zajistí pomoc ze strany vhodných subjektů jiných než orgánů vykonávajících navrácení, a to s řádným přihlédnutím k nejvlastnějšímu zájmu dítěte.
2. Před vyhoštěním nezletilé osoby bez doprovodu z území členského státu se orgány tohoto členského státu ujistí, že tato nezletilá osoba bude navracena členu své rodiny, ustanovenému opatrovníkovi nebo do odpovídajícího přijímacího zařízení ve státě návratu.

Článek ~~1311~~

Zákaz vstupu

1. Rozhodnutí o navrácení jsou spojena se zákazem vstupu,
 - a) jestliže nebyla poskytnuta lhůta k dobrovolnému opuštění území nebo
 - b) jestliže nebyla splněna povinnost návratu.

V ostatních případech mohou být rozhodnutí o navrácení spojena se zákazem vstupu.

↓ nový

2. Členské státy mohou uložit zákaz vstupu, který není spojen s rozhodnutím o navrácení, státnímu příslušníkovi třetí země, jenž neoprávněně pobývá na území členských států a jehož neoprávněný pobyt je zjištěn v souvislosti s hraničními kontrolami prováděnými při výstupu v souladu s článkem 8 nařízení (EU) 2016/399, pokud je to odůvodněno konkrétními okolnostmi daného jednotlivého případu a s přihlédnutím k zásadě proporcionality.

↓ 2008/115/ES

⇒ nový

32. Délka zákazu vstupu se stanoví po řádném uvážení všech významných okolností jednotlivého případu a v zásadě nepřekročí pět let. Délka pěti let může být překročena, představuje-li dotčený státní příslušník třetí země vážné ohrožení veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo národní bezpečnosti.

43. Členské státy zváží zrušení nebo pozastavení zákazu vstupu, může-li dotčený státní příslušník třetí země, na kterého se vztahuje zákaz vstupu vydaný podle odst. 1 druhého pododstavce, prokázat, že opustil území členského státu plně v souladu s rozhodnutím o navrácení.

Na oběti obchodování s lidmi, které obdržely povolení k pobytu podle směrnice Rady 2004/81/ES ze dne 29. dubna 2004 o povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oběťmi obchodování s lidmi nebo obdrželi pomoc k nedovolenému přistěhovalectví a kteří spolupracují s příslušnými orgány³⁰, se zákaz vstupu nevztahuje, aniž je dotčen odst. 1 první pododstavec písm. b) a za předpokladu, že dotčený státní příslušník třetí země nepředstavuje hrozbu pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo národní bezpečnost.

Členské státy mohou v individuálních případech z humanitárních důvodů upustit od vydání zákazu vstupu nebo tento zákaz zrušit či pozastavit.

Členské státy mohou v individuálních případech nebo v určitých kategoriích případů zrušit či pozastavit zákaz vstupu z jiných důvodů.

54. Pokud členský stát hodlá vydat povolení k pobytu nebo jiné povolení zakládající oprávnění k pobytu státnímu příslušníku třetí země, na nějž se vztahuje zákaz vstupu vydaný jiným členským státem, konzultuje tento členský stát nejprve členský stát, který zákaz vstupu vydal, a zohlední přitom jeho zájmy v souladu s článkem 25 Úmluvy k provedení Schengenské dohody³¹ ⇒ v souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2018/XXX³² ⇐.

65. Odstavce 1 až 54 se použijí, aniž je dotčeno právo na mezinárodní ochranu v členských státech ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice 2011/95/EU ~~směrnice Rady~~

³⁰ Směrnice Rady 2004/81/ES ze dne 29. dubna 2004 o povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oběťmi obchodování s lidmi nebo obdrželi pomoc k nedovolenému přistěhovalectví a kteří spolupracují s příslušnými orgány (Úř. věst. L 261, 6.8.2004, s. 19).

³¹ Úř. věst. L 239, 22.9.2000, s. 19.

³² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/... ze dne [...] o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému (SIS) v oblasti hraničních kontrol, o změně Úmluvy k provedení Schengenské dohody a o změně a zrušení nařízení (ES) č. 1987/2006 [přijetí se očekává].

~~2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany³³.~~

↓ nový

Článek 14

Řízení navrácení

1. Každý členský stát zřídí, provozuje, udržuje a dále rozvíjí vnitrostátní systém řízení navrácení, který zpracovává veškeré informace nezbytné pro provádění této směrnice, zejména pokud jde o řízení jednotlivých případů, jakož i veškeré postupy související s navrácením.
2. Zmíněný vnitrostátní systém musí být zřízen tak, aby byla zajištěna technická slučitelnost umožňující komunikaci s centrálním systémem zavedeným v souladu s článkem 50 nařízení (EU) .../... [nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž].
3. Členské státy zavedou programy pro poskytování logistické, finanční a jiné materiální nebo věcné pomoci v souladu s vnitrostátními právními předpisy za účelem podpory navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí uvedených v příloze I nařízení Rady (ES) č. 539/2001³⁴.

Tato pomoc může zahrnovat podporu opětovného začlenění v třetí zemi návratu.

Podmínkou poskytnutí takové pomoci, i pokud jde o její druh a rozsah, je spolupráce dotčeného státního příslušníka třetí země s příslušnými orgány členských států, jak je stanoveno v článku 7 této směrnice.

↓ 2008/115/ES

KAPITOLA III PROCESNÍ OCHRANA

Článek 15~~12~~

Forma

³³ ~~Směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (Úř. věst. L 304, 30.9.2004, s. 12).~~

³⁴ Nařízení Rady (ES) č. 539/2001 ze dne 15. března 2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (Úř. věst. L 81, 21.3.2001, s. 1).

1. Rozhodnutí o navrácení, a pokud jsou vydávána, rozhodnutí o zákazu vstupu a rozhodnutí o vyhoštění se vydávají v písemné podobě a uvádějí se v nich věcné i právní důvody a informace o dostupných prostředcích právní nápravy.

Informace o věcných důvodech mohou být omezeny v případě, že vnitrostátní právní předpisy umožňují omezení práva na informace, zejména za účelem zajištění národní bezpečnosti, obrany, veřejné bezpečnosti a pro předcházení, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů.

2. Členské státy na požádání poskytnou písemný nebo ústní překlad hlavních prvků rozhodnutí týkajících se navrácení a uvedených v odstavci 1, včetně informací o dostupných prostředcích právní nápravy, v jazyce, kterému státní příslušník třetí země rozumí nebo o kterém lze důvodně předpokládat, že mu porozumí.

3. Členské státy se mohou rozhodnout nepoužít odstavec 2 u státních příslušníků třetích zemí, kteří neoprávněně vstoupili na území členského státu a kteří následně v tomto členském státě neobdrželi povolení k pobytu ani oprávnění k pobytu.

V takovém případě se rozhodnutí týkající se navrácení uvedená v odstavci 1 vydávají v podobě standardního formuláře podle vnitrostátních právních předpisů.

Členské státy poskytují obecné informační přehledy vysvětlující hlavní části standardního formuláře alespoň v pěti jazycích, které jsou nejčastěji používány nelegálními migranty vstupujícími do daného členského státu nebo kterým tito migranti nejčastěji rozumějí.

Článek 1613

Prostředky právní nápravy

1. Dotčený státní příslušník třetí země musí mít možnost využít účinný prostředek právní nápravy ve formě odvolání proti rozhodnutí týkajícímu se navrácení uvedenému v čl. 1512 odst. 1 nebo návrhu na jeho přezkum příslušným soudním ~~nebo správním~~ orgánem ~~nebo příslušným subjektem, jehož členové jsou nestranní a jejichž nezávislost je zaručena.~~

↓ nový

Dotčenému státnímu příslušníku třetí země se přizná právo na odvolání v jediném stupni proti rozhodnutí o navrácení, pokud je uvedené rozhodnutí založeno na rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu přijatém v souladu s nařízením (EU) .../... [nařízení o azylovém řízení], které bylo předmětem účinného soudního přezkumu v souladu s článkem 53 uvedeného nařízení.

↓ 2008/115/ES

⇒ nový

2. ⇒ Soudní ⇐ orgán ~~nebo subjekt~~ uvedený v odstavci 1 musí mít pravomoc přezkoumávat rozhodnutí týkající se navrácení a uvedená v čl. 1512 odst. 1, včetně možnosti dočasně pozastavit jejich výkon, ~~jestliže nelze dočasné pozastavení uplatnit již podle vnitrostátních právních předpisů.~~

3. Výkon rozhodnutí o navrácení se automaticky pozastaví v průběhu lhůty pro podání odvolání v prvním stupni, a pokud bylo toto odvolání podáno ve stanovené lhůtě, v průběhu posuzování odvolání, jestliže hrozí riziko porušení zásady nenavrácení. Pokud se podá další odvolání proti prvnímu nebo následnému rozhodnutí o odvolání, a ve všech ostatních případech se výkon rozhodnutí o navrácení nepozastaví, pokud soud nerozhodne jinak s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem daného jednotlivého případu na žádost žadatele nebo z moci úřední.

Členské státy zajistí, aby rozhodnutí o žádosti o dočasné pozastavení výkonu rozhodnutí o navrácení bylo přijato do 48 hodin od podání takové žádosti dotčeným státním příslušníkem třetí země. V jednotlivých případech zahrnujících složité skutkové nebo právní otázky mohou být lhůty stanovené v tomto odstavci příslušným soudním orgánem případně prodlouženy.

Pokud se neobjevily nebo nebyly dotčeným státním příslušníkem třetí země předloženy žádné relevantní nové prvky nebo nová zjištění, které významně mění konkrétní okolnosti daného jednotlivého případu, první a druhý pododstavec tohoto odstavce se nepoužijí v případech, kdy:

- důvod pro uvedené dočasné pozastavení byl posouzen v rámci postupu prováděného podle nařízení (EU) .../... [nařízení o azylovém řízení] a byl předmětem účinného soudního přezkumu v souladu s článkem 53 uvedeného nařízení;
- rozhodnutí o navrácení je důsledkem rozhodnutí o ukončení oprávněného pobytu, které bylo přijato v návaznosti na tyto postupy.

4. Členské státy stanoví přiměřené lhůty a další nezbytná pravidla k zajištění výkonu práva na účinný prostředek právní nápravy podle tohoto článku.

Členské státy poskytnou lhůtu nepřesahující pět dnů pro podání odvolání proti rozhodnutí o navrácení, je-li takové rozhodnutí důsledkem pravomocného rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu přijatého v souladu s nařízením (EU) .../... [nařízení o azylovém řízení].

- ~~53.~~ Dotčený státní příslušník třetí země musí mít možnost získat právní poradenství, právní zastoupení a v případě potřeby jazykovou pomoc.
- ~~64.~~ Členské státy na žádost zajistí bezplatné poskytnutí potřebné právní pomoci nebo zastoupení v souladu s příslušnými vnitrostátními právními předpisy či pravidly týkajícími se právní pomoci a mohou stanovit, že se na bezplatnou právní pomoc nebo zastoupení vztahují podmínky stanovené v čl. 15 odst. 3 až 6 směrnice 2005/85/ES.

Článek ~~17~~~~44~~

Záruky pro případ neukončeného návratu

1. Členské státy zajistí, s výjimkou situace, na kterou se vztahují články ~~1916~~ a ~~2017~~, co největší zohlednění níže uvedených zásad ve vztahu ke státním příslušníkům třetích zemí během lhůty pro dobrovolné opuštění území stanovené v souladu s článkem ~~97~~ a během doby, kdy bylo uskutečnění vyhoštění odloženo v souladu s článkem ~~119~~:
 - a) zachování celistvosti rodiny, jejíž příslušníci se nacházejí na jejich území;
 - b) poskytování neodkladné zdravotní péče a základní léčby;
 - c) umožnění přístupu nezletilým osobám k systému základního vzdělávání podle délky jejich pobytu;
 - d) zohlednění zvláštních potřeb zranitelných osob.
2. Členské státy poskytnou osobám uvedeným v odstavci 1 v souladu s vnitrostátními právními předpisy písemné potvrzení o tom, že lhůta k dobrovolnému opuštění území byla prodloužena v souladu s čl. ~~97~~ odst. 2 nebo že se rozhodnutí o navrácení zatím nevykoná.

KAPITOLA IV ZAJIŠTĚNÍ ZA ÚČELEM VYHOŠTĚNÍ

↓ 2008/115/ES (přizpůsobený)
⇒ nový

Článek ~~1815~~

Zajištění

1. Nemohou-li být v konkrétním případě účinně uplatněna jiná dostatečně účinná, avšak mírnější donucovací opatření, mohou členské státy zajistit ~~pouze~~ státního příslušníka třetí země, o jehož navrácení probíhá řízení, za účelem přípravy návratu nebo výkonu vyhoštění, zejména v případě, že
 - a) hrozí nebezpečí skrývání se ⇒ určené v souladu s článkem 6; ⇐ ~~nebo~~
 - b) dotčený státní příslušník třetí země se vyhýbá přípravě návratu či uskutečňování vyhoštění nebo je jinak ztěžuje; ☒ nebo ☒

↓ nový

- c) dotčený státní příslušník třetí země představuje riziko pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo národní bezpečnost.

Všechny důvody zajištění se stanoví ve vnitrostátním právu.

↓ 2008/115/ES

Jakékoli zajištění musí trvat co nejkratší dobu, a pouze dokud jsou s náležitou pečlivostí činěny úkony směřující k vyhoštění.

2. Zajištění nařizují správní nebo soudní orgány.
Zajištění se nařizuje písemně s uvedením věcných a právních důvodů.
Pokud zajištění nařídily správní orgány, členské státy
- a) buď zajistí rychlý soudní přezkum zákonnosti zajištění, o kterém se rozhodne co nejdříve po začátku zajištění;
 - b) nebo dotčenému státnímu příslušníkovi třetí země zaručí právo zahájit rychlé soudní řízení ve věci přezkumu zákonnosti zajištění, ve kterém bude rozhodnuto co nejdříve po zahájení řízení. V takovém případě členské státy bezodkladně uvědomí dotčeného státního příslušníka třetí země o možnosti zahájit takové řízení.
- Pokud je zajištění nezákonné, musí být dotčený státní příslušník třetí země okamžitě propuštěn.
3. V každém případě je zajištění přezkoumáváno v přiměřených časových odstupech na žádost dotčeného státního příslušníka třetí země nebo z moci úřední. V případě dlouhodobého zajištění podléhá tento přezkum soudnímu dohledu.
4. Ukáže-li se, že reálný předpoklad pro vyhoštění přestal z právních nebo jiných důvodů existovat nebo že přestaly existovat podmínky uvedené v odstavci 1, ztrácí zajištění odůvodnění a dotčená osoba musí být bezodkladně propuštěna.

↓ 2008/115/ES (přízpůsobený)
⇒ nový

5. Zajištění trvá, dokud trvají podmínky uvedené v odstavci 1 a dokud to je nezbytné pro zajištění úspěšného vyhoštění. Každý členský stát stanoví ~~omezenou~~ ⇒ maximální ⇐ dobu trvání zajištění, ~~jež nesmí přesáhnout dobu~~ ⇒ v délce nejméně tří měsíců a nejvýše ⇐ šesti měsíců.

↓ 2008/115/ES

6. Členské státy nesmějí prodloužit dobu uvedenou v odstavci 5, s výjimkou prodloužení o omezenou dobu nepřesahující dalších dvanáct měsíců v souladu s vnitrostátním právem v případech, kdy je pravděpodobné, že doba potřebná pro úkony směřující k vyhoštění budou přes jejich řádné úsilí delší z důvodu
- a) nedostatečné spolupráce dotčeného státního příslušníka třetí země nebo
 - b) zpoždění při získávání nezbytných dokladů ze třetích zemí.

Článek ~~1946~~

Podmínky zajištění

1. Zajištění se zpravidla vykonává ve zvláštních zajišťovacích zařízeních. Nemůže-li členský stát poskytnout ubytovací prostor ve zvláštním zajišťovacím zařízení a musí-li se uchýlit k umístění ve věznici, musí být zajištění státní příslušníci třetí země odděleni od běžných vězňů.

2. Zajištěným státním příslušníkům třetí země se na požádání umožní navázat včas kontakt s právními zástupci, rodinnými příslušníky a příslušnými konzulárními orgány.
3. Zvláštní pozornost se věnuje postavení zranitelných osob. Poskytuje se neodkladná zdravotní péče a základní léčba.
4. Příslušné a způsobilé vnitrostátní, mezinárodní a nevládní organizace a subjekty mají možnost navštěvovat zajišťovací zařízení uvedená v odstavci 1 v té míře, ve které jsou užívána pro zajištění státních příslušníků třetích zemí v souladu s touto kapitolou. Tyto návštěvy mohou podléhat schválení.
5. Zajištěným státním příslušníkům třetích zemí se pravidelně poskytují informace o pravidlech platných v zajišťovacím zařízení a o jejich právech a povinnostech. Mezi tyto informace patří i informace o jejich právu podle vnitrostátního práva na kontaktování organizací a subjektů uvedených v odstavci 4.

Článek ~~2017~~

Zajištění nezletilých osob a rodin

1. Nezletilé osoby bez doprovodu a rodiny s nezletilými dětmi jsou zadržovány pouze v případě, že neexistuje jiná možnost, a na co nejkratší přiměřenou dobu.
2. Zajištěným rodinám se až do vyhoštění poskytuje samostatné ubytování zaručující přiměřené soukromí.
3. Zajištěné nezletilé osoby mají možnost provozovat volnočasové aktivity, včetně her a odpočinkových činností přiměřených jejich věku, a mají, v závislosti na délce pobytu, přístup ke vzdělávání.
4. Nezletilé osoby bez doprovodu jsou v rámci možností ubytovány v zařízeních, které mají k dispozici personál a vybavení zohledňující potřeby osob jejich věku.
5. V souvislosti se zajištěním nezletilých osob, které mají být vyhoštěny, je v první řadě zvažován nejvlastnější zájem dítěte.

Článek ~~2118~~

Mimořádné situace

1. Vznikne-li důsledkem výjimečně rozsáhlého množství státních příslušníků třetích zemí, kteří mají být navraceni, nepředvídatelně velká zátěž pro kapacitu zajišťovacích zařízení členského státu nebo pro jeho správní či soudní zaměstnance, může tento členský stát po dobu trvání uvedené mimořádné situace rozhodnout o poskytnutí delší lhůty pro soudní přezkum, než je lhůta stanovená podle čl. ~~1815~~ odst. 2 třetího pododstavce, a přijmout naléhavá opatření, pokud jde o podmínky zajištění odchylné od opatření stanovených v čl. ~~1916~~ odst. 1 a čl. ~~2017~~ odst. 2.
2. Uchýlí-li se dotýčný členský stát k takovým mimořádným opatřením, uvědomí o tom Komisi. Rovněž uvědomí Komisi, jakmile důvody pro uplatnění těchto mimořádných opatření pominou.
3. Žádné ustanovení tohoto článku nelze vykládat tak, že by umožňovalo členským státům odchýlit se od své obecné povinnosti přijmout veškerá přiměřená obecná či konkrétní opatření k plnění svých povinností vyplývajících z této směrnice.

KAPITOLA V ŘÍZENÍ NA HRANICÍCH

Článek 22

Řízení na hranicích

1. Členské státy stanoví řízení o navrácení použitelná na neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, na něž se vztahuje povinnost návratu vyplývající z rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu přijatého na základě článku 41 nařízení (EU) .../... [nařízení o azylovém řízení].
2. Není-li v této kapitole stanoveno jinak, použijí se na řízení o navrácení prováděná v souladu s odstavcem 1 ustanovení kapitol II, III a IV.
3. Rozhodnutí o navrácení přijatá v rámci řízení o navrácení provedených v souladu s odstavcem 1 tohoto článku se vydají v podobě standardního formuláře podle vnitrostátních právních předpisů v souladu s čl. 15 odst. 3.
4. Lhůta k dobrovolnému opuštění území se neposkytne. Členské státy však poskytnou přiměřenou lhůtu k dobrovolnému opuštění území v souladu s článkem 9 státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou držiteli platného cestovního dokladu a plní povinnost spolupracovat s příslušnými orgány členských států ve všech fázích řízení o navrácení stanovenou v článku 7. Členské státy požádají dotčené státní příslušníky třetích zemí, aby předali platný cestovní doklad až do svého odchodu příslušnému orgánu.
5. Členské státy poskytnou lhůtu nepřesahující 48 hodin pro podání odvolání proti rozhodnutím o navrácení zakládajícím se na pravomocném rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu přijatém na základě článku 41 nařízení (EU) .../... [nařízení o azylovém řízení] na hranicích nebo v tranzitních prostorách členských států.
6. Výkon rozhodnutí o navrácení se v průběhu lhůty pro podání odvolání v prvním stupni, a pokud bylo toto odvolání podáno ve stanovené lhůtě, v průběhu posuzování odvolání automaticky pozastaví, pokud hrozí riziko porušení zásady nenavrácení a je splněna jedna z těchto dvou podmínek:
 - a) po rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu přijatém na základě článku 41 nařízení (EU) .../... [nařízení o azylovém řízení] se objevily nebo byly dotčeným státním příslušníkem třetí země předloženy nové prvky nebo nová zjištění, které významně mění konkrétní okolnosti daného jednotlivého případu, nebo
 - b) rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu přijaté na základě článku 41 nařízení (EU) .../... [nařízení o azylovém řízení] nebylo předmětem účinného soudního přezkumu v souladu s článkem 53 uvedeného nařízení.

Pokud se podá další odvolání proti prvnímu nebo následnému rozhodnutí o odvolání, a ve všech ostatních případech se výkon rozhodnutí o navrácení nepozastaví, pokud soud nerozhodne jinak s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem daného jednotlivého případu na žádost žadatele nebo z moci úřední.

Členské státy zajistí, že rozhodnutí o žádosti dotčené osoby o dočasné pozastavení výkonu rozhodnutí o navrácení se přijme do 48 hodin od podání takové žádosti dotčeným státním příslušníkem třetí země. V jednotlivých případech zahrnujících složité skutkové nebo právní otázky mohou být lhůty stanovené v tomto odstavci příslušným soudním orgánem případně prodlouženy.

7. Za účelem přípravy návratu nebo výkonu vyhoštění nebo obojího mohou členské státy v rámci řízení provedeného na základě článku 41 nařízení (EU) .../... [*nařízení o azylovém řízení*] nadále držet v zajišťovacím zařízení státního příslušníka třetí země, který byl zajištěn v souladu s čl. 8 odst. 3 písm. d) směrnice (EU) .../... [*přepracované znění směrnice o podmínkách přijímání*] a s nímž je vedeno řízení o navrácení podle ustanovení této kapitoly.

Zajištění musí trvat co nejkratší dobu, která nesmí v žádném případě překročit čtyři měsíce. Smí trvat pouze po dobu, po kterou jsou s náležitou pečlivostí činěny úkony směřující k vyhoštění.

Pokud nelze rozhodnutí o navrácení vykonat v maximální lhůtě uvedené v tomto odstavci, může být státní příslušník třetí země nadále zajištěn v souladu s článkem 18.

↓ 2008/115/ES (přízpůsobený)

KAPITOLA ~~VII~~ ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek ~~23~~¹⁹

Podávání zpráv

Komise jednou za tři roky předkládá zprávu Evropskému parlamentu a Radě o uplatňování této směrnice v členských státech a případně navrhuje její změny.

~~První zprávu Komise podá do 24. prosince 2013 a zaměří se v ní zejména na uplatňování článku 11, čl. 13 odst. 4 a článku 15 v členských státech. V souvislosti s čl. 13 odst. 4 Komise zhodnotí především dodatečný finanční a administrativní dopad v členských státech.~~

Článek ~~20~~

Provedení

~~1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 24. prosince 2010. Pokud jde o čl. 13 odst. 4, uvedou členské státy v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 24. prosince 2011. Neprodleně sdělí Komisi znění těchto předpisů.~~

~~Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.~~

~~2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.~~

Článek 24~~24~~

Vztah k Schengenské úmluvě

Tato směrnice nahrazuje články 23 a 24 Úmluvy k provedení Schengenské dohody.

Článek 25

Provedení

1. Členské státy přijmou a zveřejní právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s články 6 až 10, článkem 13 a čl. 14 odst. 3, článkem 16, článkem 18 a článkem 22 do [šest měsíců po vstupu v platnost] a s čl. 14 odst. 1 a 2 do [jeden rok po vstupu v platnost]. Neprodleně sdělí Komisi jejich znění.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Musí rovněž obsahovat prohlášení, že odkazy ve stávajících právních a správních předpisech na směrnici zrušenou touto směrnicí se považují za odkazy na tuto směrnici. Způsob odkazu a znění prohlášení si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 26

Zrušení

Směrnice 2008/115/ES se zrušuje s účinkem od [...] [první den po druhém datu uvedeném v čl. 25 odst. 1 prvním pododstavci], aniž jsou dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůt uvedených v příloze I pro provedení směrnice ve vnitrostátním právu.

Odkazy na zrušenou směrnici se považují za odkazy na tuto směrnici v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze II.

↓ 2008/115/ES

Článek ~~22~~ 27

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Články [...] [články, které se ve srovnání se zrušenou směrnicí nemění] se použijí ode dne [...] [první den po druhém datu uvedeném v čl. 25 odst. 1 prvním pododstavci].

Článek ~~28~~²³

Určení

Tato směrnice je určena členským státům v souladu se ~~Smlouvou o založení Evropského společenství~~ ☒ Smlouvami ☒.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*